

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO VALDO ADAMKAUS PAREIŠKIMAS

2005-03-07

Šiandien Rusijos Federacijos ambasadoriui, reziduojančiam Vilniuje, perdaviau savo atsakymą į Prezidento Vladimiro Putino kvietimą gegužės 9 dieną atvykti į Maskvą paminėti Pergalės dieną.

Nuoširdžiai padėkojau Prezidentui Putinui už šį kvietimą. Antihitlerinės koalicijos pergalė prieš fašizmą yra svarbi Europai ir visam pasauliui. Šios pergalės šešiasdešimtmetį minės visos tautos, patyrusios Antrojo pasaulinio karo siaubą ir netektis. Ypač didelę netektį ir kainą už šią pergalę sumokėjo rusų tauta, taip pat baltarusiai, ukrainiečiai, žydai, kitos Europos tautos, tarp jų, žinoma, ir Lietuva. Todėl aš ypač gerai suprantu visų jausmus. Prabėgę metai neišdildys šių netekčių.

Antrasis pasaulinis karas Lietuvoje paliko itin galias žaizdas. Okupacijos, tremtys ir įkalinimai, baisi Holokausto tragedija, koncentracijos stovyklos, priverstinė emigracija – tai skaudžiausias totalitarinių režimų smūgis lietuvių tautai. Daugiau kaip trys šimtai penkiasdešimt tūkstančių žmonių, o tai – dešimtadalis Lietuvos, buvo įkalinti, išvežta į GULAG'o lagerius ar nužudyta Lietuvoje. Šie nusikaltimai mūsų krašte vyko ir jau oficialiai pasibaigus žiauriausiam žmonijos istorijoje karui. Lietuvos vardas penkiasdešimčiai metų buvo ištrintas iš Europos žemėlapių. Turbūt nerasime Lietuvoje šeimos, kuri būtų išvengusi netekčių ar sukrėtimų.

Gera suvokdamas šią skaudžią istorinę Tautos patirtį ir įvertinęs visuomenėje vykusias diskusijas, nusprendžiau gegužės 9-ąją likti Lietuvoje, su tauta. Čia, Lietuvoje, deramai pagerbsime karo didvyrius, nulenksime galvas atmindami visus žuvusiuosius. O aiškintis, kur teisingiau paminėti Antrojo pasaulinio karo pabaigą, daugiau nebeturėtume.

Aš nuoširdžiai tikiu, kad Rusijos žmonės supras šį mano sprendimą, ir mes kartu kursime taikios ir atviros Europos ateitį.

*Valdas Adamkus,
Lietuvos Respublikos Prezidentas*

DĖL PADĖTIES ČEČĖNIJOJE LIETUVOS PARLAMENTARAI KREIPĖSI Į TARPTAUTINES ORGANIZACIJAS

Vilnius, kovo 10 d. (ELTA). Dėl Čėčėnijoje susidariusios padėties Seimo Tarpparlamentinių ryšių su Čėčėnijos Respublika grupė kreipėsi į Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos, Europos Parlamento bei Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) vadovus.

Šiame kreipimesi siūloma pareikalauti iš Rusijos paskelbti paliaubas ir pradėti besąlygiškas derybas Čėčėnijoje su pasipriešinimo dalyviais.

“Priešingu atveju siūlome Rusiją pašalinti iš Europos Tarybos ir ESBO narių, kadangi ji visiškai nesilaiko įsipareigojimų ir jų veiklos principų”, - sakė ketvirtadienį spaudos konferencijoje Seimo Tarpparlamentinių ryšių su Čėčėnijos Respublika grupės pirmininkas, Seimo narys Rytas Kupčinskas, komentuodamas kreipimąsi į tarptautines organizacijas.

Šiame dokumente pabrėžiama, kad už Čėčėnijos prezidento Aslan Maschadov nužudymą

atsakomybę turi prisiimti visos tarptautinės organizacijos.

Čėčėnijos Respublikos Ičkerijos atstovė Lietuvoje Aminat Saijeva savo kreipimesi į Seimo pirmininką Artūrą Paulauską pasiūlė Lietuvos Seimui apsisvarstyti padėti Čėčėnijoje, humanitariniu pagrindu išsakyti savo nuomonę dėl žmogaus teisių ir humanitarinių problemų.

“Taip pat kreipiuosi į Lietuvos Seimą, kad jis per savo atstovus Europos Taryboje bei Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijoje (ESBO) įtakotų Rusijos pozicijos pokytį taikos Čėčėnijoje klausimu”, - sakė spaudos konferencijoje Seime dalyvavusi A. Saijeva.

Tarptautinės parlamentarų grupės Čėčėnijos problemoms generalinis sekretorius Algirdas Endriukaitis sakė, kad “neįsivaizduojama ir sveiku protu nesuvokiama XXI amžiaus Europa į savo laisvės gėdos knygą įsirašo leista nužudyti demokratiškai išrinktą antrą Čėčėnijos Respublikos Ičkerijos prezi-

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus praneša žurnalistams, kad gegužės devintąją nevyks į Maskvą dalyvauti Rusijos rengiamoje šventėje.

LR Prezidentūros nuotr.

PREZIDENTAS LIETUVOS ŽMONĖMS LINKI RYŽTO IR VIENYBĖS

Penkioliktųjų nepriklausomybės atkūrimo metinių proga prezidentas Valdas Adamkus Lietuvos žmonėms linkėjo ryžto ir vienybės. Interviu Lietuvos radijui ketvirtadienį V.Adamkus sakė, kad jam Vasario 16-oji buvo idealas, kuris buvo sunaikintas, o Kovo 11-oji tapo tąsa, atgaivinimas to idealo.

"Gyvenau Lietuva, jos idealais, istorijos prisiminimais, bet Kovo 11-oji pavertė šiuos idealus, šias svajones apie Lietuvą, realybe. Kovo 11-oji įprasmino mano gyvenimą", - kalbėjo maždaug 50 metų JAV praleidęs V.Adamkus. Į Vakarus jis pasitraukė

Antrojo pasaulinio karo metais.

Prezidento nuomone, Kovo 11-oji turi įkvėpti jaunąją kartą "siekti idealų, būti ryžtingai, nepalūžti bei kurti sau bei savo tautai šviesią ateitį".

"Būkime tvirti, ryžtingi ir svarbiausia vieningi", - šventės proga Lietuvos žmonėms linkėjo prezidentas V.Adamkus.

1990 metų kovo 11 dieną Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas paskelbė Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo aktą. Iki to laiko Lietuva pusę amžiaus buvo inkorporuota į ją okupavusios SSRS sudėtį.

PREZIDENTAS PRIĖMĖ NEPRIKLAUSOMYBĖS AKTO SIGNATARUS

Vilnius, kovo 11 d. Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 15-ųjų metinių proga už nuopelnus atkuriant ir įtvirtinant Lietuvos nepriklausomą valstybę Vyčio Kryžiaus ordino medaliais po mirties apdovanojo Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo akto signatarus Kazimierą Antanavičių, Česlovą Kudabą, Birutę Nedzinskienę, Gintarą Ramoną ir Valerijoną Šadreiką. Taip pat Lietuvos nepriklausomybės medaliai įteikti signatarams,

dentą Aslan Maschadov".

“Į šią knygą Europa jau įrašė pirmąjį Čėčėnijos Respublikos prezidentą Džocharą Dudajevą”, - pažymėjo A. Endriukaitis. Jis prognozavo, kad Rusijos imperinė nusikalstama politika Čėčėnijoje sužlugs.

kurie jais buvo apdovanoti 2000 metais, tačiau dar nebuvo jų atsiėmę.

Šalies vadovas pabrėžė, kad Nepriklausomybės Akto signatarams Kovo 11-oji yra ypatinga šventė: “Jūs atlikote istorinę misiją – išreiškėte visos Tautos valią ir balsavote už mūsų valstybės atkūrimą. Tai buvo nepaprastai drąsus, didžiulio ryžto reikalaujantis žingsnis”, - sakė V. Adamkus.

Valstybės vadovas paragino signatarus neužsisklęsti vien Signatarų klubo veikloje ir aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime bei viešose diskusijose: “Jūs atėjote iš Sąjūdžio, kuris brandino pilietinės visuomenės pagrindus. Tad ir šiandien būkite mūsų pilietinės visuomenės kūrėjai”, - priėmimo metu kalbėjo Respublikos prezidentas.

Prezidento spaudos tarnyba

RUSIJOS MINISTRAS LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJUS LAIKO TERORISTAIS

Lietuva pareiškė nusistebėjimą Rusijos užsienio reikalų ministro Sergej Lavrov pasisakymu, kuriame kovotojai prieš sovietinę okupaciją arba už tautų laisvę netiesiogiai tapatinami su teroristais. Lietuvos užsienio reikalų ministrą Antaną Valionį privertė sureaguoti Maskvoje S.Lavrov išsakyti samprotavimai apie kovą su terorizmu. "Bandyamas, kaip "šaltojo karo" laikais, dalinti teroristus į "savus" ir "svetimus" toks pats absurdiškai, kaip ir svarstymai apie "gerus" ir "blogus" fašistus. Būtent todėl negalima leisti bandymų perrašyti Antrojo pasaulinio karo istorijos, pateikiant išvaduotojus kaip okupantus, o hitlerininkų parankinius - laisvės kovotojais. Abiem atvejais "dvejopi standartai" nepriimtini ir amoralūs. Atsakymas į teroro iššūkį, kaip ir atsakymas į prieš 60 metų fašizmo mestą iššūkį, gali būti tik aiški ir nuosekli terorizmo atmetimo pozicija, kokiais lozungais būtų bandoma uždengti savo piktadarystes", - sakė S.Lavrov.

Apie Rusijos užsienio reikalų ministro S.Lavrov pasisakymą A.Valionis sakė "sutinkąs su ministru, kad negalima taikyti dvigubų standartų".

"Todėl manau, kad išvaduotojais negalima vadinti nei hitlerininkų, nei Stalino palkikų. Jei ministro vertinimai skirti ir mūsų partizanams, tai Lietuva prisimena ir gerbia jų pasiaukojimą kovojant dėl

(Nukelta į 4 psl.)

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

15-ųjų Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo metinių išvakarėse “Respublika” domėjosi, ką šiuo metu veikia Kovo 11-osios Akto signatarai, šalį vedę nepriklausomybės link. Paaiškėjo neįtikėtinas faktas - tik penkiolika tuometinės Aukščiausiosios Tarybos narių iki šių dienų išliko aktyvioje politikoje. “Iš politikos, kurią mes vedėme tuo metu, neliko nieko, tačiau kad taip bus sudarkytas moralinis politikos veidas, niekada netikėjau”, - signataras ir garsus advokatas Kazimieras Motieka paaiškino, kodėl signatarai atsidūrė nuošaly.

“Dabar aišku, kad tai buvo mūsų politinė klaida”, - praėjus 15 metų nuo 1990-ųjų kovo 11-osios prisipažino buvęs Aukščiausiosios Tarybos (AT) deputatas Ryčard Maciejkianiec. Jis buvo vienas iš šešių deputatų, susilaikiusių balsuojant dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo akto. “Kovo 11-tos personos non grata” - Lietuvos žinios kalbino šešis Aukščiausiosios Tarybos deputatus, nebalsavusius už Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą. Lietuvį tautai svarbios sukakties išvakarėse *Kauno dienos* kalbinti Akto dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimo signatarai prisiminė, jog nebuvo jokių abejonų, kad 1990 metų Aukščiausioji Taryba, vėliau pervadinta Atkuriamuoju Seimu, paskelbs šalies nepriklausomybę. Klausimas, kada tai padaryti, nedelsiant ar neskubant - buvo išspręstas pačioje AT darbo pradžioje. Kovo 11-osios aktas 1990-aisiais dėl Lietuvos valstybės atkūrimo užbėgo už akių SSRS liaudies deputatų suvažiavimui, kuriame teisinio išstojimo iš Sovietų Sąjungos mechanizmas būtų tapęs neįmanomas.

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus Kovo 13 d., sekmadienį su darbo vizitu išvyko į Izraelio valstybę, kur dalyvaus Yad Vashem muziejaus atidarymo ceremonijoje. Vizito metu šalies vadovas taip pat susitiks su Izraelio valstybės prezidentu Moshe Katsav, Ministru pirmininku Ariel Sharon bei kitais aukštais Izraelio pareigūnais. Taip pat planuojami V. Adamkaus susitikimai su Vokietijos Federacinės Respublikos Užsienio reikalų ministru Joshka Fischer bei Olandijos Premjeru Jan Peter Balkenende.

Klaipėdiečiai, Nepriklausomybės atkūrimo akto signatarai, net susigraudina prisimindami Kovo 11-ąją. Jie mano, kad Lietuva per 15 metų pasikeitė kaip naktis ir diena. Tačiau valstybė vis dar priklausoma nuo Rytų energetinių resursų. Šalis klimpsta augančio nusikalstamumo liūne. Klesti valdininkų savivalė ir korupcija. Visuomenės elitas yra nusispjovęs ant savo tautos. Signatarai mano, kad savo nebaigtus darbus teks užkrauti ateinančioms kartoms. Klaipėdoje gyvenantis signataras S.Malkevičius pavadino karštomis galvomis tuos signatarus, kurie atsisakė dalyvauti Prezidento priėmime Kovo 11-osios proga. “Klaipėdiečiai signatarai eis į Prezidento priėmimą, nors ir buvo nemaloniai nustebinti, kad signatarai nebuvo pakviesti į Operos ir baleto teatrą paminėti Vasario 16-osios. Dalyvausime oficialiojoje dalyje. Tačiau prie vaišių stalo, jei ir kvies, neisiu, nes bus daug įvairiausių renginių”, - paaiškino S.Malkevičius. Prezidento patarėjas Darius Gudelis *Klaipėdai* sakė, kad apgailestauja, jog signatarai nepritarė iniciatyvai išskirtinį dėmesį jiems parodyti ne Vasario 16-ąją, o Kovo 11-ąją.

Kraštiečiai prisiminė sąjūdininką - joniškiečiai pagerbė Kovo 11-osios Akto signataro Gintaro Ramono atminimą. Jis buvo jauniausias Kovo 11-osios Aktą pasirašęs signataras - 1990-aisiais jam buvo 27 metai. Bariūnų kaime (Joniškio r.) ant Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Gintaro Ramono gimtojo namo atidengta memorialinė lenta. Pagerbti nebūtin išėjusio kolegos atvyko tik du signatarai.

Semtis patirties atliekų tvarkymo srityje į Vokietiją vasario pabaigoje išvykusi parlamentarė Vilma Martinkaitienė grįžo jau pasibaigus Seimo valdybos jos kelionei skirtam laikui. Tačiau “darbietė” ir toliau nelinkusi kalbėti apie kelionės aplinkybes. Darbo partijos frakcijos seniūnė Loreta Graužinienė teigė žinanti, kad Martinkaitienė savavališkai pasiilgino kelionės į Vokietiją trukmę.

Seimo Liberalų ir centro frakcijos narys Rimantas Remeika, apsilankęs Vilniaus Palaimintojo Jurgio Matulaičio bažnyčios Socialiniame centre, atkreipė dėmesį į pagrindinius socialinių problemų sprendimų trūkumus, kurie neleidžia šalyje gerinti kriminogeninės padėties. “Miestų ir rajonų savivaldybėse esantys socialiniai centrai atlieka tokias pačias funkcijas kaip ir, pavyzdžiui, vaikų teisių apsaugos inspektorė, nepilnamečių reikalų inspektorė, mokyklų socialinės pedagogės, vaikų dienos centrai”, - pažymėjo R. Remeika. Kadangi nėra šių problemų tinkamo koordinavimo šalies mastu, daugybė institucijų, anot jo, dubliuoja funkcijas, todėl galima spėti, kad dalis lėšų naudojamos neefektyviai. “Tai nepadeda mažinti kriminogeninės situacijos šalies miestuose”, - teigė R. Remeika.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

RUSIJOS VALDŽIA NEATIDUOS A. MASCHADOV KŪNO ŠEIMAI

Nužudyto Čėčėnijos prezidento Aslan Maschadov šeima, nepaisant prašymų, sprendžiant iš visko, taip ir nesužinos, kur ir kada jis bus palaidotas.

Rusijos generalinio prokuroro pavaduotojas Nikolaj Šepel pareiškė, kad vizualiai A.Maschadov kūnas atpažintas, ir per dvi savaites jis bus palaidotas nežinomame kape, apie tai nepranešus giminaičiams. "Visus būtinus tyrimo veiksmus, galimus lauko sąlygomis, prokuratūros darbuotojai atliko", - sakė generalinio prokuroro pavaduotojas. Tačiau, pasak jo, visas A.Maschadov tapatybės nustatymas bus užbaigtas atlikus teismo medicinos ekspertizę, taip pat ir molekulių tyrimą. "Kad būtų galima atlikti visas kitas atpažinimo procedūras stacionaro sąlygomis, žuvusiojo kūnas išvežtas už Čėčėnijos ribų", - pažymėjo N.Šepelis, saugumo sumetimais tiksliai nenurodydamas, kur bus atlikta teismo medicinos ekspertizė. Tuo tarpu A.Maschadov sūnus Anzoras, esantis Baku, pareiškė, jog ketina siekti, kad tėvo kūnas būtų atiduotas palaidoti. Rusijos įstatymai draudžia giminaičiams atiduoti teroristų palaikus. Rusija čėčėnų laisvės kovotojus vadina teroristais.

Rusijos prezidento patarėjas Aslambek Aslachanov taip pat pritarė, kad A.Maschadov

kūnas būtų atiduotas giminaičiams palaidoti. "Manau, nieko baisaus nebūtų, jeigu atiduotų Maschadov ir kitų, kurie anksčiau buvo sunaikinti, palaikus palaidoti pagal musulmonų, ortodoksų, ar kitokius papročius bei tradicijas", - sakė A.Asalachanov.

Savo ruožtu Maskvos advokatų rūmų prezidentas Henri Reznik pareiškė nuomonę, kad atsisakymą atiduoti A.Maschadov kūną giminaičiams galima vertinti kaip žmogaus teisių pažeidimą. "Man nekyla abejonų, kad kūnas, po atpažinimo turi būti atiduotas giminaičiams, nes A.Maschadov neteisė oficialus teismas. Todėl jeigu kūnas nebus atiduotas giminaičiams, tai bus žmogaus teisių pažeidimas", - pareiškė H.Reznik.

Tačiau Rusijos generalinis prokuroras Vladimir Ustinov patvirtino, kad A.Maschadov bus palaidotas pagal įstatymus.

ČEČĖNAI IŠSIRINKO NAUJĄ VADOVĄ LAISVĖS KOVAI

Čėčėnų partizanai paskelbė, kad ilgametį nuosaikių pažiūrų vadą Aslan Maschadov, kuris šią savaitę nužudytas per Rusijos specialiųjų pajėgų operaciją, pakeis Abdulchalim Saidulajev, kurį A.Maschadov prieš dvejus metus pasirinko savo ipėdiniu, žurnalistams pranešė artimi nužudytojo vadovo sąjungininkai Vakarų Europoje. "Jis buvo vienas artimiausių Aslan Maschadov žmonių Čėčėnijos teritorijoje", - sakė A.Maschadov atstovas Achmed Zakajev, gyvenantis Didžiojoje Britanijoje, kuri jam suteikė politinį prieglobstį.

Kitas artimas A.Maschadov sąjungininkas - Umar Chambijev, kuris gyvena Prancūzijoje, patvirtino šį pranešimą ir pridūrė, kad A.Maschadov ir jo šalininkai dar 2002 metais nusprendė, kad jeigu jų prezidentas žūtų ar patektų į nelaisvę, "iki eilinių laisvų rinkimų" jo pakeis eitų Aukščiausiojo šariato teismo pirmininkas. "Prezidentas man prieš dvejus metus pasakė, kad jeigu jam kas nors atsitiktų, (jo įgaliojimus) perimtų šis

asmuo", - teigė jis. U.Chambijev, kuri A.Maschadov buvo paskyręs savo atstovu Europoje, sakė, kad A.Ch.Sadulajev - 35 metai ir kad jis yra "puikus šariato teisės žinovas".

Valdant A.Maschadov vyriausybei, kai Čėčėnija trejus metus tarp karų **buvo nepriklausoma de facto**, A.Ch.Saidulajev vadovavo šios Kaukazo respublikos šariato teismui, bet jis nėra labai gerai žinomas šioje smurto krečiamejo respublikoje. Promaskvietiška Čėčėnijos valdžia vadina jį radikalios islamo versijos vahabizmo šalininku, o Rusijos žiniasklaidos priemonės praneša, kad A. Ch. Saidulajev "rengė teroristus mirtininkus".

Laikraščio *Kommersant* duomenimis, pernai rugpjūtį drauge su A.Maschadov jis prisieimė atsakomybę už jėgos institucijų užpuolimą Ingušijoje. Tada kovotojai pagrobė daug ginklų. Čėčėnijos VRM atstovai, prašę neskelbti jų pavardžių, šiam laikraščiui sakė, kad "Abdul Chalim jiems žinomas ne kaip lauko vadas, o kaip pa-

"Bus viskas padaryta pagal galiojančius įstatymus", - sakė V.Ustinov žurnalistams Valstybės Dūmoje.

Advokatas Igori Trunov, ginantis kai kurių nukentėjusiųjų per teroro aktą Dubrovkoje ir namų sprogimus Maskvoje bei Volgodonske, interesus, agentūrai "Interfax" sakė, kad pagal Kovos su terorizmu įstatymo 16 straipsnį, teroristas, miręs užkertant kelią teroro akcijai, laidojamas Rusijos vyriausybės nustatyta tvarka. Jo kūnas giminaičiams neatiduodamas ir apie palaidojimo vietą nepranešama. Tačiau I.Trunov mano, jog šis straipsnis turi būti suderintas su RF konstitucija, konkrečiai - konstituciniu nekalto prezumpcijos principu, "nes jis (straipsnis) iš anksto priskiria žmogų, vienaip ar kitaip įtrauktą į teroro akciją, prie teroristų".

mokslininkas vahabitas iš Argūno".

Tačiau A.Maschadov žmonės laiko jį tinkamu sąjungininku, kuris, nors ir neturi patirties mūšio lauke, yra užsitarnavęs nemažą autoritetą. "Jis yra teisingas žmogus, ir A.Maschadov matė jame žmogų, kuris galėtų tęsti kovą", - sakė U. Chambijev, kuris buvo A.Maschadov sveikatos apsaugos ministras.

Radikalusis čėčėnų karo lauko vadas Šamil Basajev savo pareiškime, kuris buvo paskelbtas kavkazcenter.com, pranešė, kad kovotojai A.Maschadov valdžios perėmėju išrinko Ahmad Fairuz, šeichą Abdulchalim - taip dar vadinamas Abdul Chalim Saidulajev.

KARAS BAIGIASI DERYBOMIS

Rusijos žmogaus teisių gynėjai mano, kad konfliktą Čėčėnijoje būtina sureguliuoti per derybas, bet pripažįsta, kad realaus asmens dialogui vesti nėra. "Konfliktą Čėčėnijoje reikia su-

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

PERGALĖS NEŠVĖSIME MASKVOJE

Daugelis Lietuvos politikų buvo ir yra patenkinti, kad valstybė priklauso NATO ir Europos Sąjungai. Pagaliau bent oficialiai išsivaduoja iš rusiško palikimo ir sugrįžta į Vakarų Europos civilizaciją. Dabar Lietuva geografiškai nebe tiltas tarp Vokietijos ir Rusijos, bet tiltas tarp Karaliaučiaus srities Rusijai Potsdamo konferencijoje laikinai pavesto valdyti, ir Baltarusijos, ištikimo Rusijos sąjungininko. Maskva nepatenkinta, kad neturi bevizio tranzito teisės per Lietuvą ir kad dėl to jai tenka derėtis ne su Vilnium, o su Briuseliu.

Maskva niekaip nenori sutikti, kad buvusios jos okupuotos šalys dabar yra nepriklausomos valstybės, ir ne Kremlius, bet jos pačios sprendžia savo krašto saugumo reikalus. Neseniai Amerikos ir Rusijos žinomi politikos apžvalgininkai paskelbė atvirą laišką JAV prezidentui, reikšdami susirūpinimą, kad Washingtono ir Maskvos santykiai sparčiai blogėja. Tačiau jie nekommentuoja priežasčių dėl kurių taip yra. Atsakymas aiškus – Rusijos prezidento vykdoma politika nedemokratinė ir imperialistinė. Nebėra laisvos spaudos, prezidento valdžioje sričių vadovų skirstymas, į kalėjimus uždaryti tie, kurie pasisakė prieš jo politiką. Rusija atsisako išvesti savo kariuomenę iš Gruzijos ir Moldovos. Maskva norėjo turėti savo žmogų Ukrainos prezidentu. Kremlius nesuteikia laisvės čečėnams. Bet dabar daug kas pasikeitė rinkimus Kremlui pralaimėjus Ukrainoje. Net yra balsų, kad JAV prezidentas per švelnus Kremliaus atžvilgiu.

Bet Kremlius ir toliau dar labiau svaidos absurdiškais pareiškimais. Jo atkaklus tvirtinimas, kad Baltijos valstybės nebuvo prievarta okupuotos Stalino režimo, yra tiesiog absurdiškas teigimas, nebeišlaikantis jokios logikos ir kritikos. Pasikalbėjime Slovakijos radijui ir televizijos stočiai Rusijos prezidentas drįso pareikšti, jog Molotovo-Ribbentropo paktą Sovietų Sąjunga pasirašė norėdama “užtikrinti savo interesus ir savo vakarinių sienų saugumą”. Taigi, Hitlerio ir Stalino sutartas Europos pasidalijimas, patvirtintas jų parašais, Rusijos prezidentui atrodo teisingas. Ir jis drįsta kviesti Baltijos valstybių vadovus minėti Maskvoje karo pergalę, kai po karo dešimtmečiais pavergė laikė Baltijos valstybes. Nepaisant to, kad dar 1989 metais SSRS liaudies deputatų suvažiavimas pasmerkė šio pakto slaptuosius protokolus ir paskelbė juos negaliojančiais.

Tikėtina, kad tokie Rusijos prezidento pareiškimai buvo vienas iš argumentų ir Lietuvos prezidentui nevykti į Maskvą. Teigiama, jog Rusijos mėginimai iš naujo vertinti Molotovo-Ribbentropo paktą gali būti rimtas žingsnis tolimesniems Rusijos veiksmams. Verta prisiminti ir Kremliaus politinio patarėjo Gleb Pavlovskij žodžius, kad “nors Baltijos šalys yra jau ES ir NATO narės, bet Rusijos interesai jose išlieka”. Rusija daro politinį sprendimą šiems kraštams. Keista, bet Lietuvoje yra, kurie pasisakė, kad Lietuvos prezidentas turėjo važiuoti ir “nusilenkti Kremlui”. Per Lietuvos radiją ir rašytojas Tomas Venclova ragino prezidentą švęsti pergalės šventę Maskvoje. Bet Lietuvos prezidentas įrašė save mūsų tautos istorijon, kaip tikras valstybininkas, atsistojęs šalia garbingųjų vyrų ir pasilikęs gegužės 9-ąją su savo tauta, pagerbdamas kovotojus ir žuvusius už Tėvynės laisvę.

S. Tūbėnas

SIEKIME LENKŲ PRISIJUNGIMO

Didvyriškai prieš nacius ir sovietus kovojusi lenkų tauta staiga, vykdamą į Maskvą, jaučiasi apnuoginta atsidūrusi istorijos faktų speige. Tada teko girdėti apie desperatiškus lenkų heroizmo žygius, kaip kavaleristų puolimą kartais prieš vokiečių tankus.

Jei tauta paspaus, Lenkijos vyriausybė ras vieną iš turimų labai gerų paaiškinimų nuosprendžiui vykti į Maskvą pakęsti. Galiu net pasisiūlyti liudininku kaip matęs Hitlerio – Stalino pakto ir Sovietų dūrio Lenkijos nugaron pasėkas. 1939 m. rudenį atsidūriau kario uniformoje Kėdainiuose. Buvau mobilizuotas Lietuvai atsiradus kaip ir karo zonoje dėl iš rusų – vokiečių gnaužto pasprukti Lietuvon plūstančių lenkų karių ir civilių.

Kartą su Ryšių bataliono vadu stovėjome Kėdainių geležinkelio stoties perone, kai pro stotį lėtai riedėjo prekinį vagonų traukinys su internuotais lenkais kariais. Atvirose duryse kojas nuleidę sėdėjo, o už jų stovėjo sumuštos kariuomenės kariai. Tie, kurie pakėlė nuleistas galvas, blankiais veidais žiūrėjo į nepažįstamą kraštą ir į grėsmingą tamsią rytdieną.

Staiga, bene tik trečiame prašliaužiančiame vagone, vienas karys, atrodo seržantas, išsitiesė ir, žvaliai atidavė pagarbą Lietuvos karininkams. Mes taip pat žvaliai ir pagarbiai atsakėme į kario saliotą. Staiga pasikeitė praslenkančio bedvasio ešelonų vaizdas. Kitų, saliotų pamačiusių, vagonų kariai, atsistojo, stovėjusieji išsitiesė, ir iki paskutinio vagono tęsėsi karių kariams pagarbos saliotai. Prisiminiau to jaudinančio momento savo žvilgsnį į ateitį: “Viešpatie, toks dar gali būti ir mūsų karių likimas”. Deja, kai kuriems mūsiškiams likimas buvo dar žiauresnis. Ir daugelis to ešelonų lenkų karių, sovietams okupavus Lietuvą, atsidūrė Katyne.

Neduokime ramybės savo kaimynams lenkams. **Kalbinkime jų atstovus. Nekalbinkime jų, bet prašykime, kad padėtų mums ir sau.** Geriausiai gali padėti panaudodami bent vieną iš eilės nepalaužiamų istorinių argumentų nevykti į Maskvą.

Vienu tokiu yra Hitlerio Stalino paktas prieš Lenkiją ir Baltijos šalis. Kitas – Maskvos peilis Lenkijos nugaron. Dar kitas – Lenkijos okupacija, pa-

vertusi ją Maskvos “satelitu”. Nepamirštinas ir Katynas. O gal pats ryškiausias ir spalvingiausias, jei būtų pilnai nušviestas, yra sovietų ir nacių **pergalės prieš Lenkiją bendras kariškas paradas.** Prieš 66 metus jis įvyko Brest Litovske. Štai ką lenkai, likę namie, drauge su lietuviais, turėtų paminėti. Ne “švęsti”, žinoma. Tą “pergalę” tada jau atšventė rusai ir vokiečiai. Istorinėms nesąmonėms klestint, rusai ir vokiečiai dar galėtų sugalvoti bendru paradu atšvęsti ir aną “garbingą pergalę”. Tik vargu ar į tokią “šventę” Putin kviesių Lenkiją. Ir vargu ar Širakas ir Šrioderis “švelniai spausių” joje dalyvauti Adamkų.

O tie mūsiškiai, kurie Maskvos ultimatumą vadina “mandagiu kvietimu”, tą patį, atrodo, sakytų, jei kvietimas būtų suformuluotas net taip: “Esate maloniai kviečiamas dalyvauti iškilmingose Jūsų pakartuvėse”. Istorinėms nesąmonėms nėra ribų. Kaip ten bebūtų, jau prez. Adamkus išnešė istorinės **Tiesos Vėliavą** pasaulio piliakalnyje. Jei dar Lenkija atsistotų šalia Lietuvos, Tiesos Šviesa apakintų visus istorinius melagius.

Vilius Bražėnas

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

(Atkelta iš 2 psl.)

reguluoti derybomis. Karai baigiasi derybomis, tai paprasta tiesa”, - sakė Maskvos Helsinkio grupės vadovė Liudmila Aleksejeva. Drauge ji pažymėjo, kad žuvus Aslan Maschadov, realaus žmogus, su kuriuo būtų galima vesti derybas, nėra. “Šiuo metu aš nežinau, su kuo ten galima vesti derybas. Aš manau, kad dabar bus pauzė, susidarė nauja situacija, kurią reikia suvokti”, - sakė L.Aleksejeva.

Jos pozicijai pritaria žmogaus teisių gynimo centro "Memorial" vadovas Oleg Orlov. "Mes tebemanome, jog derybos yra turbūt vienintelė išeitis iš ginkluoto konflikto, ir Maschadov buvo tas, su kuriuo buvo galima ir reikėjo vesti derybas. Maschadov nužudymas smarkiai apsunkino galimybę rasti išeiti iš konflikto", - sakė O. Orlov. "Reikia tam tikros, galbūt neilgos pertraukos suvokti, su kuo ir kaip galima vesti derybas. Galbūt artimiausi ateitis parodys, ar atsiras toks žmogus", - sakė "Memorial" vadovas. Drauge teisių gynėjai pabrėžia, kad derybos su vienu kovotojų vadu Šamil Basajev neįmanomos, nes jis susijęs su daugeliu teroro aktu.

JAV mano, kad dar anksti kalbėti, kokių pasekmių Čečėnijos problemų sureguliuavimui gali turėti čečėnų vado Aslan Maschadov likvidavimas. "JAV

vyriausybė pripažįsta, kad Aslan Maschadov buvo centrinė konflikto Čečėnijoje figūra", - pareiškė oficialus JAV ambasados Rusijoje atstovas.

Pasak jo, "dar reikia pažiūrėti, kokią poveikį jo (A.Maschadov) žūtis turės konflikto Čečėnijoje nutraukimui".

Anksčiau Amerikos diplomatinės misijos atstovas pažymėjo, kad "JAV vyriausybė ir toliau remia politinį procesą, kuris garantuos ilgalaikį konflikto Čečėnijoje sureguliuavimą, įgalins su šaknimis išrauti terorizmą, **pripažinti Čečėniją Rusijos Federacijos dalimi,** sudaryti sąlygas normaliam gyvenimui, grindžiamam demokratiniams principais ir žmogaus teisių apsauga visoje Čečėnijoje", - sakė ambasados darbuotojas.

RUSIJA RENGIASI PASIRAŠYTI SUTARTIS

Baltijos šalių kuratoriaus Rusijos užsienio reikalų ministerijoje Michail Demurin nusprendė atsistatydinti, pranešė agentūra *Regnum*.

2005 metų kovo 5 dieną Rusijos užsienio žinybos vadovas Sergej Lavrov kalbėjosi su Latvijos ir Estijos užsienio reikalų ministrais ir pareiškė, kad Rusija yra pasirengusi pasirašyti sienos sutartis su šiomis valstybėmis nesiejant šio akto su politinių deklaracijų pasirašymu.

Stebėtojai tai įvertino kaip faktą, jog ankstesnė Rusijos pozicija Baltijos šalių atžvilgiu pasikeitė. Kaip *Regnum* pranešė kompetentingas šaltinis, po minėtų pokalbių Rusijos URM 2-ojo departamento, kuris, be kitų funkcijų, yra atsakingas už ryšius su Baltijos šalimis, direktoriaus pavaduotojas Michail Demurin įteikė atsistatydinimo pareiškimą.

JAPONIJOS PREMJERAS NEVYKS Į MASKVĄ

Japonijos premjeras Junichiro Koizumi pareiškė neketinąs dalyvauti gegužės 9-ąją Maskvoje įvyksiančiose iškilmėse, skirtose Antrojo pasaulinio karo pabaigos 60-osioms metinėms. Savo sprendimą jis motyvavo užimtumu. "Šiuo metu aš neketinu dalyvauti iškilmėse. Tai bus problemiška, kadangi tuo metu vyks parlamento sesija", - sakė ministras pirmininkas, savo rezidencijoje bendraudamas su žurnalistais.

Jis gavo kvietimą praėjusį rudenį. Bet, kaip praneša naujienų agentūra Kyodo Tsushin, vyriausybėje viršų paėmė neigiama nuomonė dėl premjero kelionės į Maskvą, kadangi paastrėjo Rusijos ir Japonijos nesutarimai dėl teritorinės problemos sprendimo ir dviejų šalių taikos sutarties sudarymo., nes Rusija negrąžina užgrobtų Kurilų salų.

LIETUVIAI PRITARIA PREZIDENTO SPRENDIMUI NEVYKTI Į MASKVĄ

Daugelis Lietuvos dienraščių sveikino prezidento Valdo Adamkaus sprendimą nevykti į Maskvą švęsti Pergalės dienos. "Prezidentas karo aukoms lenksis Lietuvoje", "V.Adamkus išdrįso nevažiuoti į Maskvą", "Šventė Maskvoje - be Adamkaus", "Lietuvos prezidentas Kremliuje pergalės prieš nacius nešvęs" - tokias antraštes skelbia didžiausi Lietuvos dienraščiai.

"Paskelbęs, kad nevyks, prezidentas paaiškino apsisprendimą nulėmusius motyvus, tarp jų ir faktą, jog daugiau kaip 350 tūkstančių žmonių, o tai - dešimtadalis Lietuvos, buvo įkalinta, išvežta į lagerius ar nužudyta sovietinių okupantų jau pasibaigus Antrajam pasauliniam karui", - redakcijos skiltyje rašo *Lietuvos rytas*.

"Vakarykštis prezidento pareiškimas rodo, kad mūsų diplomatija, kurios pagrindinis vairininkas ir yra prezidentas, nors nelengvai, bet sugeba atsispirti ne tik Maskvos, bet ir Vašingtono spaudimui. Lietuvos diplomatijos laimėjimu taip pat reikėtų laikyti ir sugebėjimą susitarti su Estijos prezidentu A.Riutel dėl bendros pozicijos. Taigi Lietuva ir pademonstravo aiškus savo vertybines nuostatas bei tvirtą valstybinį nugaraulį, ir kartu atėmė iš Maskvos propagandos galimybę apšaukti Lietuvą vieniša išsišokėle. Būtent to Maskva tikėjosi, nepavykus spaudimu priversti į gegužės 9-osios iškilmes atvykti visus tris Baltijos šalių vadovus", - rašo *Lietuvos rytas*.

Dienraštis prognozuoja, kad Lietuva dėl tokio prezidento sprendimo nepatirs skaudžių Maskvos sankcijų.

"Remiantis 15 pastarųjų metų santykių su Rusija istorija, galima teigti, kad, specialiai neprovokuodama Maskvos, bet pademonstravusi savo tvirtą poziciją bet kokių dvišalių santykių klausimu, Lietuva dar nė karto nepraloshė. Tuo tarpu Vilniaus padarytas nuolaidas, net ir simbolines, Rusija visuomet laikydavo silpnumo ženklų ir niekada į jas neatsakė diplomatijoje įprastomis atsakomosiomis nuolaidomis. Ypač tai pasakytina apie V.Putino režimą, kuris net šios diskusijos metu nekart parodė paniekinantį požiūrį į Baltijos šalis. Juo labiau sunku tikėtis, kad naudingesnė galėjo būti, pavyzdžiui, Latvijos pozicija. Ryga, prezidentei V.Vykei-Freibergai nutarus vykti į gegužės 9-osios iškilmes ir ten "išdėstyti savo požiūrį į istoriją", tik dar labiau komplikavo santykius su Maskva", - pastebi *Lietuvos rytas*, priekaištaujantis prezidentui tik dėl to, kad savo sprendimą jis

delsė paskelbti anksčiau.

Skeptiškiau nusiteikusi *Respublika*, kovo 8 d. redakcinį straipsnį pavadinusi "Diplomatiją pakeitė konfrontacija". "Galima prognozuoti, kad artimiausiu metu Lietuvos laukia stipri informacinė ataka. Net tie, kurie nepritaria Vladimir Putin politikai, laikys savo garbės reikalu smogti Baltijos valstybėmis. Kita vertus, oficialus Kremlius bent iki gegužės 9-osios bandys sumenkinti ar užtušuoti V. Adamkaus nedalyvavimo iškilmėse faktą, kad pasaulio žiniasklaida nepradėtų uždavinėti nepatogių klausimų. Tačiau po visų paradų šūkis "palučė, fašist, granatų" skambės ypač dažnai. Atrodo, nereikia aiškinti, kas įkūnys "fašisto" vaidmenį", - rašo *Respublika*.

Kauno diena savo redakcinėje skiltyje konstatuoja, kad prezidentas V.Adamkus priėmė prognozuotą sprendimą. "Visą tą laiką iki vakar tvyrojo tam tikra įtampa ir savotiška nežinomybė, virė karštos diskusijos, tačiau, atrodo, mažai kas abejojo, kad šalies vadovas atsisakys Rusijos prezidento Vladimiro Putino kvietimo. Ar galėjo jis kitaip pasielgti, jausdamas savotišką didelės visuomenės dalies spaudimą? Vargu, nes tokiu atveju nuo dabartinio šalies vadovo būtų nusigręžę tikrai nemažai jo gerbėjų ir susigražinti autoritetą V.Adamkui tikrai būtų buvę nelengva", - rašo *Kauno diena*.

Dienraštis *Lietuvos žinios* pastebi, kad dėl prezidento sprendimo pirmiausia ploja opozicija. Laikraštis cituoja politologą Raimundą Lopatą, sakantį, jog "jei mūsų užsienio politikos tikslai - palaikyti gerus santykius su kaimynais, konkrečiai su Rusija, tai jie turi būti grindžiami bendro supratimo ir konstruktyvumo dvasia. Deja, kvietimas iš Maskvos pusės buvo paverstas instrumentu, leidžiančiu šantažuoti, kelti baimę ir panašiai".

RUSIJA KRITIKUOJA LENKIJOS PAREIŠKIMUS

Maskva, kovo 10 d. (ELTA). Maskva sukritikavo oficialaus Lenkijos užsienio reikalų ministerijos (URM) atstovo pareiškimą, kuriame Aslan Maschadov žūtis vadinama "ne tik nusikaltimu, bet ir politine kvailyste bei didele klaida".

Rusijos užsienio reikalų ministeriją "labai nustebino" toks pareiškimas. Rusijos URM priminė, jog "tiesioginiu A. Maschadovo įsakymu buvo įvykdyti teroro aktai Beslane, Maskvoje ir kituose šalies miestuose".

"Jo rankos suteptos tūks-

Lietuvos ministras pirmininkas Algirdas Mykolas Brazauskas ir Finansų ministras Algirdas Butkevicius ne visada sutaria mokesčių klausimais.

LR nuotr.

DĖKOJA LIETUVIAMS UŽ GERUS SANTYKIUS

Vilnius, kovo 10 d. (Delfi). Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski savo kalboje Seime daugiausiai dėmesio skyrė dvišaliams Lietuvos ir Lenkijos santykiams, narystei tarptautinėse organizacijose ir dėkojo Lietuvos žmonėms už jų paramą gerų dvišalių santykių kūrimui.

"Noriu nulenkti galvą prieš visus Lietuvos piliečius, kurie buvo už šalių bendradarbiavimą", - sakė Lenkijos prezidentas, pridurdamas, kad abiejų šalių istorijoje buvo ir sunkių įvykių, kas lėmė kartais pasirodantį nepasitikėjimą viena kita. Savo kalboje jis ne kartą pabrėžė, kad džiaugiasi abiejų šalių pasiekimais, integruojantis į tarptautines struktūras - Europos sąjungą (ES) ir NATO. "Jeigu kelio pradžioje kas nors būtų pasakęs, kad būsimie ES ir NATO narės, o 2007 metais Lietuva taps eurozonos nare, būčiau vertinęs tai kaip svajonę. Prieš jus stovi laimingiausias pasaulyje žmogus. Dabar mes esame regiono ir visos Europos saugumo faktorius", - Seimo nariams kalbėjo A. Kwasniewski, pabrėždamas, kad Lenkija tvirtai laikosi pozicijos, kad jos suverenitetas ir saugumas susijęs su Lietuvos suverenitetu ir saugumu.

Pasak Lenkijos prezidento, glaudus abiejų šalių bendradarbiavimas juntamas ne tik aukščiausiu lygmeniu, bet ir tarp paprastų žmonių.

Lenkijos prezidentas ne kartą pabrėžė Lenkijos ir Lietuvos išaugusias galimybes regione. Jo kalboje ne kartą buvo paminėtas ir dalyvavimas Ukrainos procesuose.

"Prisidėjome prie demokratinių valstybių sėkmės - įrodėme, kad mūsų kompetencija rytų klausimais nėra tik deklaracija. Ukraina įžengė į transformacijos kelią, kurį Lietuva ir Lenkija praėjo 1988 - 1989 metais. Lenkija dės ryžtingas pastangas įjungti ją į tarptautines struktūras. Ir lai tai būna ne atpildas už apelsinų revoliuciją, o reformų rezultatas".

Pasak A. Kwasniewskio, Lenkija pasisako už atvirumą narystei ES ir NATO ne tik Ukrainai, bet ir Turkijai. "Nereikia nustatyti Europos integracijos ribų. Lenkija remia narystės ES siekį, jei tik ji lydi kitos nuoseklios reformos. Manome, kad ir Turkijai atsi-

rastų naujų galimybių įstojus į ES", - sakė jis.

Lenkijos prezidentas pasisako ir už NATO plėtrą. "Duryš į NATO turi būti atviros, nes narystė joje įpareigoja prisiimti atsakomybę už tarptautinį saugumą", - sakė jis.

Lenkijos prezidentas kalboje skyrė dėmesio ir gerų santykių su kaimynais klausimui, kuris itin susijęs su Rusijos klausimu. "Geri santykiai su kaimynais - esminė užsienio politikos gairė. Santykius su Rusija reikia vertinti platesniame kontekste: viena vertus, ES institucijos remia gyvinius mūsų interesus, kita vertus, reikia suvokti, kad ES reikia Rusijos taip pat, kaip Rusijai ES", - pabrėžė Lenkijos prezidentas.

Kalboje jis užsiminė ir apie Pergalės dienos minėjimą Maskvoje, į kurį Valdas Adamkus nutarė nevykti.

Pasak A. Kwasniewskio, gegužės devintoji turi įvairią prasmę - ji buvo ir palengvėjimas dėl pergalės prieš nacius, ir rūpestis dėl tautos suvereniteto išlaikymo.

(Atkelta iš 1 psl.)

RUSIJOS MINISTRAS...

mūsų laisvės ir valstybės nepriklausomybės atkūrimo. Manau, kad juos galėtų pagerbti ir demokratijos kelią deklaruojanti Rusija, nes Lietuvos partizanai kovojo už išsivadavimą nuo sovietinio režimo, nuo kurio nukentėjo ir rusų tauta", - sakė A.Valionis. "Keista, kad Rusijoje "teroristais" vadinami visi, kovojantys už savo tautos laisvę. Mes tokios pozicijos negalime suprasti, kaip ir to, kas vyksta Čečėnijoje", - sakė Lietuvos UR ministras.

Per Rusijos saugumo pajėgų operaciją Čečėnijos Tols-toj Jurto gyvenvietėje buvo nužudytas teisėtai išrinktas Čečėnijos prezidentas Aslan Maschadov - nuosaikus čečė-

nų kovotojų už laisvę vadas, ne kartą siūlęs Maskvai derėtis dėl nuožmaus konflikto Šiaurės Kaukaze nutraukimo.

Rusijos URM vadovo pasisakymas yra vienas iš virtinės pastarojo meto aukštų Rusijos pareigūnų kontroversiškų komentarų apie Antrąjį pasaulinį karą ir jo priežastis bei pasekmes, taip pat ir pusę amžiaus trukusią sovietinę Baltijos šalių okupaciją.

Praėjusį mėnesį Rusijos prezidentas Vladimir Putin interviu slovąkų žiniasklaidai mėgino pateisinti visuotinai, taip pat - ir pačios Rusijos, pasmerktą 1939 metų Molotovo-Ribbentropo paktą tarp stalininės SSRS ir hitlerinės Vokietijos. Jo slaptieji protokolai lėmė tai, kad sovietai okupavo ir aneksavo Baltijos šalis.

VASARIO 16-OJI IŠ ISTORIJS VERPETŲ Į ŠIANDIENĄ

*Kovo 11-osios Akto signataras Dr. Leonas Milčius. Pranešimas, perskaitytas Lietuvos valstybės atkūrimo dienos šventiniame minėjime, kurį surengė Lietuvos pensininkų sąjungos **Bočiai** Kauno bendrija 2005 m. vasario 12 d. Kaune.*

III.

Labai aiškų apsisprendimą dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo lietuviai išreiškė 1916 m. Lozanoje vykstančioje Pavergtųjų tautų konferencijoje. Tikriausiai nereikia abejoti, kad tik toks gražus, bendras visų lietuvių patriotų, nežiūrint kur gyvenančių, Rytuose, pačioje Lietuvoje ar Vakaruose, siekimas atkurti savąją valstybę ir buvo tos būsimos, gražios sėkmės laidas.

1918 M. VASARIO 16-OJI IR SUNKUS KELIAS IKI VISIŠKOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Vokiečių valdžiai leidus 1917 m. rugsėjo 18-22 d. Vilniuje įvyksta Vilniaus konferencija, kurios dalyviai priėmė nutarimus dėl Lietuvos ateities ir iš 20 asmenų išrinko Lietuvos tarybą. Išrinktam Prezidiumui vadovavo pirmininkas Antanas Smetona. Viena iš priimtų nutarimų buvo skelbiamas nepriklausomas valstybės, besitvarkančios demokratiniais principais siekis, antrajame – numatyti sąjunginiai santykiai su Vokietija. 1917 m. gruodžio 11

d. Lietuvos Taryba paskelbia Lietuvos valstybės atkūrimo aktą ir jos sąjunginius ryšius su Vokietija.

1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Taryba istorinėje sostinėje Vilniuje, Didžiojoje gatvėje Nr. 30 (dabar Pilies g. Nr. 26) 12 val. 30 min. vienbalsiai priėmė nutarimą dėl Nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo ir jį pasirašo.

Nutarimas paskelbiamas 1918 m. vasario 19 d. laikraštyje “Lietuvos aidas”.

Dokumente buvo skelbiama, kad

“Lietuvos Taryba, kaipo vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintąją tautų apsisprendimo teisę ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo m. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą, demokratiniais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.”

1918 m. kovo 23 d. Vokietija, imperatoriaus Vilhelmo II-

ojo aktu pripažįsta Lietuvos valstybę, tačiau įvairiais pavaldumo ryšiais susaistyta su Vokietija. Remdamasi tuo jau teisiniu aktu, Lietuvos Taryba 1918 m. liepos 11 d. pasiskelbia Lietuvos Valstybės Taryba, o tų pačių metų lapkričio 11 d. Lietuvos Valstybės tarybos Prezidiumas, remdamasis Laikinosios Konstitucijos nuostatomis, patvirtino pirmąją laikinąją, Augustino Voldemaro vadovaujamą šešių ministerių Lietuvos Vyriausybę. Ir galima laikyti, kad nuo to laiko Lietuva vykdė visas vidaus ir užsienio funkcijas, kaip pilnai savarankiška, nepriklausoma valstybė.

Lietuvos valstybės gyvavimas po 1918 metu nebuvo nei lengvas, nei sklandus. Kovos su atsitraukiančiais vokiečių daliniais-bermontininkais, rusų bolševikais, Lenkijos Vilniaus krašto aneksija, visa tai gulė ant jaunos valstybės pečių, kuriai reikėjo kurti savą kariuomenę, valdininkiją, šviesuomenę, vykdyti žemės ir viso ūkio reformas, įsikovoti nelengvą tarptautinį pripažinimą.

Tik 1919 m. rugpjūčio 25 d. visi Raudonosios armijos kariai buvo išvaryti iš Lietuvos teritorijos, o vokiečių daliniai priversti apleisti Lietuvą tų pačių metų gruodžio mėnesį. Tačiau dar ir po to Lietuvos pripažinimas de jure nusitęsė iki 1922 m. pabaigos, nors Tautų sąjunga į

savo gretas Lietuvą priėmė dar 1921 m. rugsėjo mėn.

Ekonominės krizės ir stalinizmo bei fašizmo draskomoje Europoje nei viena valstybė, tauta ir net žmogus negalėjo būti saugus, garantuotas savo ateimi. Tos juodosios lemties neišvengė ir Lietuva. Įmaišyta į jau sovietinės Rusijos imperijos, pavadintos Sovietų Sąjunga ir fašistinės Vokietijos pasidalijamą žemių zoną, 1940 m. okupuojama, patiria II-ojo Pasaulinio karo žaizdas, žydų tautinės mažumos žudynes, genocidui prilygstančius pokarinius trėmimus, kultūros, istorinės ir tautinės savasties naikinimą, ekonomikos pajungimą Rusijos interesams.

Ir vis tik Lietuvos Nepriklausomybės 1918 m. vasario 16 d. atstatymas yra toks kertinis ir toks svarbus, kad be jo tikriausiai niekada jau nebūtume atkūrę savo valstybės, gal būt neišsaugoję ir savo kalbos, kultūros, tautinio identiteto.

1918 METŲ VASARIO 16 AKTO SIGNATARAI IR JŲ TRAGIŠKI LIKIMAI

Kalbama, kad tiesiogiai Valstybės atkūrimo akto tekstą rengė Jonas Vileišis, Petras Klimas, Mykolas Biržiška ir Steponas Kairys, bet jam pritarė visi Lietuvos Tarybos nariai, visi jį pasirašė, tad ir oficialiu Valstybės atkūrimo akto auto-

riumi tenka laikyti visą Lietuvos Tarybą. Lietuvos Taryboje, kurią 1917 m. rugsėjo viduryje išrinko lietuvių Vilniaus konferencija, buvo 20 visuomenės veikėjų. Tai įvairios socialinės aplinkos, įvairių pažiūrų ir profesijų žmonės. Ir vis dėlto tai nebuvo atsitiktinis žmonių sambūris. Visi jie – XIX a. antroje pusėje suklestėjusio lietuvių tautinio Atgimimo veikėjai, lietuvybės, lietuviškos spaudos puoselėtojai. Daugelis buvo 1907 m. įkurtos Lietuvių mokslo draugijos, tapusios Mokslo akademijos pirmtake, nariai. Prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui, beveik visi buvo Lietuvių draugijos nukentėjusiesiems nuo karo šelpti nariai, vadovai. Pradėjus steigti lietuviškas mokyklas, dažnas ėmėsi rengti lietuviškus vadovėlius. Beveik visi signatarai gimę kaime, tik du – miesteliuose: Mykolas Biržiška Viekšniuose, o Pranas Dovydaitis – Visakio Rūdoje. Dauguma būsimų signatarų politinę veiklą pradėjo dar būdami moksleiviai slaptuose lietuvių moksleivių būreliuose ar tiesiog dalyvaudami protesto akcijose, nukreiptose prieš prievartinį lietuvių moksleivių dalyvavimą stačiatikių pamaldose ar vertimą klasėje kalbėti poteriesius ir kitas maldas rusiškai.

(Bus daugiau)

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)

LXXXXI

Taip pat Latvijos ir Estijos interjudėjimams, Jungtiniam Leningrado darbo žmonių frontui, susirinkome šiandieną tam, kad išreikštume protestą dėl respublikoje vykdomos Tarybinės kariuomenės diskriminacijos, kurios svarbiausios apraiškos:

1. SSRS Ginkluotosios pajėgos juodinamos skelbiant, kad jos tartum vykdo policijos, smaugėjos funkcijas nacionalinių konfliktų atvejais;

2. Sąjūdis ir kitos antitarybinės organizacijos nuolat reikalauja išvesti tarybinę kariuomenę iš Tarybų Lietuvos teritorijos, lyg ta kariuomenė būtų okupacinė; tam tikslui organizuojamas ir parašų rinkimas;

3. Š.m. birželio 11 d. Lietuvos laisvės lyga išniekino SSRS herbą ir sudegino valstybinę vėliavą bei tarybinio kario uniformą. Minint Tarybų valdžios atkūrimą, š.m. liepos 21 d. Kaune demontuotas paminklas tankui-išvaduotojui. [...] Tuo tarpu atkuriami paminklai buržuaziniams nacionalistams. Nuolatiniai piketuotojai prie tarybinės kariuomenės dalinių dažnai turi

plakatus: Okupantai, lauk! Būna net raginimų mušti nėščias rusų moteris, kad jos negimdytų naujų okupantų;

4. Visais būdais jaunimas agituojamas neiti tarnauti į Tarybinę kariuomenę;

5. Respublikoje šiurkščiai pažeidžiamos kariškių teisės, garantuojamos SSRS Konstitucijos, pirmiausia jų teisė gauti gyvenamąjį plotą;

6. Respublikos vadovybė, partiniai ir tarybiniai organai faktiškai nieko nedaro, kad būtų nutraukta Tarybinės kariuomenės diskreditacija;

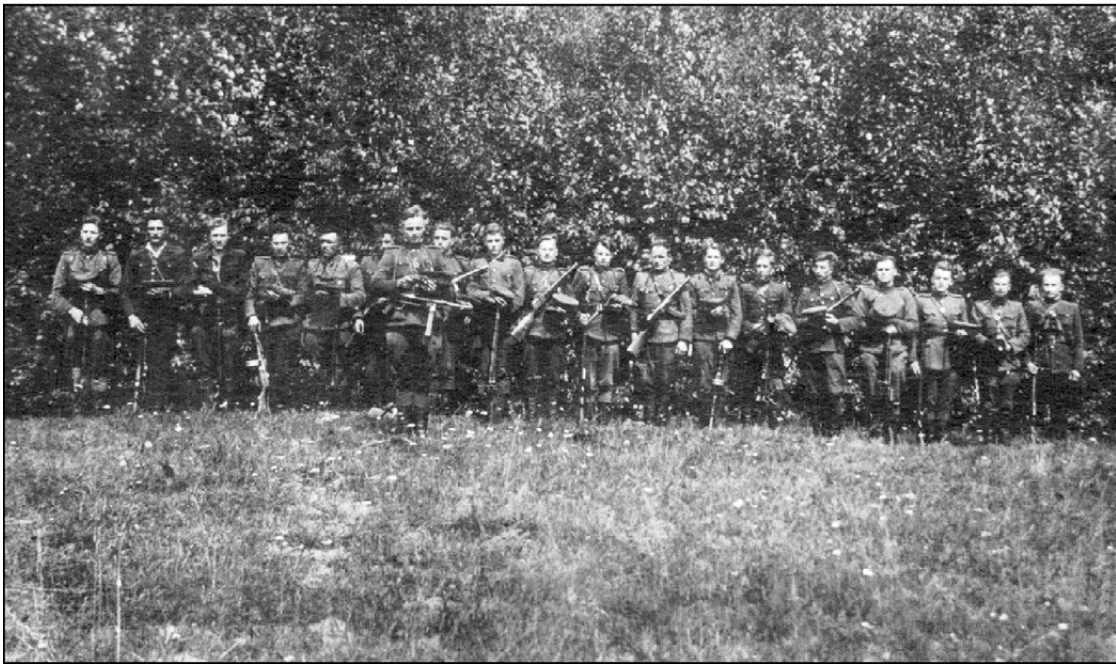
7. Lietuvos SSR Aukščiausioji Taryba priėmė Deklaraciją, prieštaraujančią SSRS Konstitucijai - apie respublikos suverenitetą, Lietuvos SSR Konstitucijos pataisas. Taip pat rengia įstatymus dėl pilietybės ir respublikos piliečių karinės tarnybos. Visa tuo siekiama pakirsti SSRS ginkluotųjų pajėgų kovingumą, sukomplikuoti tarpnacionalinius santykius.

Mes reikalaujame:

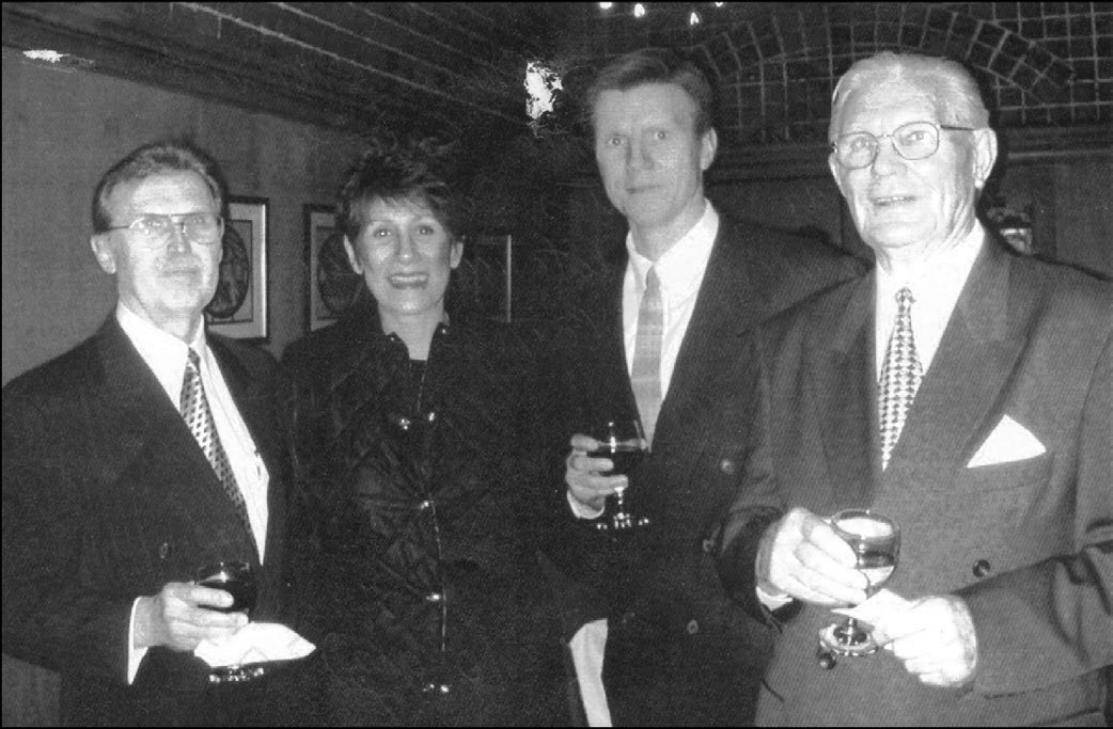
1. Kad Respublikos vadovybė skubiai nutrauktų antisocia-

listinių jėgų vykdomą kampaniją, uždraustų diskredituoti SSRS ginkluotąsias pajėgas;

2. Kad Respublikos vadovybė garantuotų visiems Lietuvos SSR gyventojams taiką ir sau-

Lokio rinktinės Erškėčio kuopos partizanų rikiuotė. Pagal KGB sužymėjimą pirmas – Balys Vaičėnas-Liubartas, antras – Petras Pošius-Gediminas, ketvirtas - Jonas Dūdėnas-Vynas, septintas - Lokio rinktinės vadas Pranas Račinskas-Žaibas, aštuntas – Vytautas Rusakevičius-Tigras, dešimtas – juozas Stanėnas-Aukštaitis, vienuoliktas – Vytautas Miškinis-Viesulas, tryliktas – Povilas Lukošius-Žilvytis, keturioliktas – Zigmas Tumėnas-Kęstutis, penkioliktas – Edvardas Garnelis-Čigonas, šešioliktas – Vytautas Dručkus-Šernas, septynioliktas – Edvardas Juodvalkis-Aras, aštuonioliktas - Alfonsas Dambrava-Aidas, devynioliktas - Jeronimas Bulka-Titnagas. *Lietuvos ypatingasis archyvas*

Illinois Cook apskr. išdininkė Maria Pappas su lietuviais Lemonte: kairėje dr. Donatas Tijūnėlis, dr. Donatas Siliūnas ir “Margučio” radijo politinių žinių komentatorius Bronius Siliūnas. *Illinois Treas. nuotr.*

2005 M. LIETUVIŲ FONDO DR. ANTANO RAZMOS VARDO ŠVIETIMO PREMIJA

Remiantis 2000 m. ir 2004 m. Lietuvių fondo tarybos nutarimais, Lietuvių fondo pelno skirstymo komisija paskyrė 2005 m. nedalomą 25,000 dolerių Švietimo premiją, kuri bus skiriama asmeniui arba organizacijai Lietuvoje arba užsienio šalyse pasitarnavusiems lietuviybės išlaikymui bei pilietiniam, tautiniam ir humanistiniam ugdymui mokyklose ir universitetuose tobulinant lietuvių valstybinę kalbą ir švietimą. Švietimo premijai paskirti yra sudaroma komisija iš šešių švietimo žinovų: trys iš užsienio ir trys iš Lietuvos. Šiai komisijai vadovauti yra pakviesta Lietuvių fondo tarybos narė Sigita Balzekienė. Komisijos nariai: dr. Algirdas Grigonis, dr. Algirdas Monkevičius, Stasė Petersonienė,

Dalilė Polikaitienė ir dr. Zigmąs Zinkevičius.

PREMIJOS GAIRĖS

Lietuvių fondo dr. Antano Razmos vardo švietimo premija yra skiriama Lietuvoje ir užsienio šalyse (išskyrus 3 ir 5 nr.) už:

1. Švietimo darbus puoselėjant lietuvių, pilietinį, tautinį ir humanistinį ugdymą,
2. Lituanistinių mokyklų kūrimą užsienio šalyse, Vilniaus ir Karaliaučiaus kraštuose ir Suvalkų trikampyje,
3. Paramą socialiai apleistiems vaikams ir jų gražinimui į mokyklas,
4. Paramą socialiai apleistiems vaikams ir jų gražinimui į mokyklas,
5. Vaikų, jaunuolių asmeninės disciplinos skatinimą: kovą su agresijos problema, į kitus ir į save, narkomanija,

alkoholizmu ir rūkymu Lietuvos mokyklose,

6. Naujų mokymo strategijų ir technologijų taikymo mokyklose,
7. Specialųjį ugdymą,
8. Pedagogų rengimą ir tęstinį mokymą,
9. Išplėtojamą visiems suaugusiems prieinamojo tęstinio švietimo.

PARAIŠKA

1. Premijos kandidato vardas, pavardė ir organizacijos pavadinimas,
2. Pasitarnavimas per praėjusius penkerius metus švietimo srityje, atsižvelgiant į premijos gaires,
3. Kuriam tikslui būtų panaudota laimėta 25,000 US premija?
4. Ar pasiekti rezultatai švietime atlikti:
 - a) valstybinėje institucijoje?

DIRVOS bendradarbis

AIGIRDAS PUŽAUSKAS

kovo 10-tą dieną švenčia savo 84-tą gimtadienį. Šia proga sveikiname ilgametį bendradarbį ir dėkome už jo didelį įnašą *DIRVAI* ir jos skaitytojams.

*Vilties draugijos valdyba
DIRVA*

Gerbiama “Dirvos” redakcija, Gerb. pone Algirdai Matulioni,

Nors laikas mūsų Nepriklausomybei jau priskaičiavo visą penkiolikmetį, bet jis negali ištrinti iš atminties tų pirmųjų, svarbiausiųjų, labiausiai jaudinančių – Sąjūdžio ir mūsų visų tiek Lietuvoje, tiek po visą pasaulį gyvenančių lietuvių, tokio sutelkto ir gražaus ėjimo į 1990 metų Kovo 11-ąją bei vėlesnių kovos, darbo ir ištvermės metų.

Todėl šiandien, džiaugdamasis, kad jau penkiolika metų turim laisvę, turim savo pripažintą ir saugią valstybę, nuoširdžiai sveikinu Jus, *Dirvos* redakcijos darbuotojus, skaitytojus, tautiečius su Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo Kovo 11-osios Akto 15-osiomis metinėmis.

Valstybė – tai nėra pastatas, kada vieną dieną galima pasakyti – pabaigta. Ją visi kartu kuriame kiekvieną dieną. Kiekvieną dieną savo valstybe privalome rūpintis, saugoti, dėl jos dirbti ir būti pasiruošę aukotis. Ir vis tik svarbiausia, kad ją turime, kad jos likimas ir ateitis mūsų rankose.

Tad, žvelgdamas į praeitį ir tikėdamas gražia Lietuvos ateitimi, visus Jus kviečiu kartu pasidžiaugti mūsų Nepriklausoma valstybe, jos gražiomis penkioliktosiomis metinėmis. Visiems jums geros sveikatos, šviesaus pavasario ir tikrai gražios, nuotaikingos Kovo 11-osios šventės!

2005-03-10

Dr. Leonas Milčius,

*Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo
Kovo 11-osios Akto signataras*

- b) Pelno nesiekiančioje organizacijoje?
- c) Organizacijoje siekiančioje asmeninio pelno?
5. Reikalui esant, platesnę informaciją galima pateikti atskirame lape.
6. Premijų kandidatai, asmenys arba organizacijos

negali savęs rekomenduoti.

Rekomenduojamų kandidatų paraiškos turi būti pateiktos ne vėliau 2005 m. birželio 15 d. šiuo adresu: “**Lietuvių fondo dr. Antano Razmos vardo premijos komisija**”, c/o **Lietuvių fondas, 14911 127th Str., Lemont, IL 60439, USA.**

Antanas Dundzila

IŠ KUR IR KODĖL

(Laimėjo antrąją *Dirvos* novelės premiją)

VIII.

O mūsų buvęs vikaras dabar kalėjimo kapelionas... Yra žmonių, kurie tyliai ir valdžios įstaigose pasiklausinėja...

Po kelių dienų jau žinojome, kad Jonas iš tikrųjų Kauno kalėjime. Atvežusi maisto ir švarių rūbų, Levutė vis užsukdavo ir pas mus. Gi mūsų gyvenimas riedėjo kartu su viso krašto likimu. Tą pavasarį okupacinis teroras įtrenkė ir mūsų gimnazijon, buvo areštuotas mūsų klasės auklėtojas. Visa gimnazija liūdėjo labiau, negu per kokias šermenis. Ir koks buvo džiaugsmas, tiesiog šventė, kai po kelių savaičių jį paleido, jis vėl pas mus pasirodė. Nešėme dovanas, gimnazijoje vaikščiojom sušvitusiais veidais! Kaip dabar matau, tai bus buvęs paskutinis gimnazistų džiaugs-

mas prieš užgriūvančius pasikeitimus.

Pasibaigus mokslo metams, rusų artilerijos kanonadas, kaip nenurimstantį griaustinį, pradėjome girdėti ir Kaune. Rugpjūčio pirmosiomis dienomis, jau kritus Kaunui, bėglių vilksinėje mes perėjome Lietuvos – Rytprūsių sieną. Glenių daugiau nebematėme.

Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, paplito kelionės iš Amerikos, užderėjo anksčiau drausta literatūra. Aš pradėjau ieškoti Jono su Levute. Gyvųjų rasti nepavyko, tik sutikau žmogų, kuris sakėsi Rumšiškių Glenius pažinojęs, Joną net tarp partizanų pokario metais sutikęs. Tačiau nuosekliau pasakoti jam nesisekė, jis vis

nusikalbėdavo. Vaikystėje mano matytos Rumšiškių apylinkės dabar gulėjo Kauno marių dugne. Be jokios žymės vanduo apšėmė Velnio tiltą, po vandeniu liko Rumšiškių piliakalniai. Tik istorinė Rumšiškių bažnytelė, paskelbta architektūros paminklu, buvo iškelta ir atstatyta naujųjų Rumšiškių vietovėje. Viduje, grubiai nutašytų lentų senoviškos du-rys, į vargonus aukštyn vedančion laiptinėn, buvo užrakin-tos. Senaisiais vargonais joje irgi dabar nebegrota, nes prie-kyje, prie jau šiais laikais atsukto altoriaus, stovėjo elektrinių vargonėlių pultas su lempute.

- Kai tremtinių, partizanų literatūros daug leidžiama, žymu pasikartojimai. Kai kurios istorijos labai panašios, - dėščiau atsilankiusiam bičiuliui, vartančiam iš Lietuvos mano parsivežtas knygas.

- Ir aš taip manau, - pritarė jis. – Aš sakau, viską reikia rinkti ir krauti į archyvus, bet ne viską spausdinti. Rezistencinė litera-

tūra dabar alksta sintezės, o ne besikartojančių, panašių vienas į kitą, pasakojimų. Asmeniniai išgyvenimai svarbūs jų dalyviams, artimiesiems, ne, gal dar ir teisiniams procesams.

- Kokiems teisiniams procesams? Ar tu apie Lietuvą, ar apie Marsą kalbi? Kiek buvusių sribų Lietuva nuteisė? Latvija nuteisė vieną ar du, o Lietuva nė vieno! Buvę okupacinės valdžios pareigūnai gauna didesnes pensijas už tremtinius, jau nekalbant apie partizanus!

- Grįžkim prie atsiminimų, - pokalbio temos nepaleido svečias. – Prisiminimuose kar-tais pasitaiko ir atsitiktinių duomenų, kurie kitur neminėti. Va, žiūrėk, kad ir čia eina kalba, - rankoje jis laikė atver-stą knygą, - apie pasalas, saugų butą Kaune, kelias garsias po-grindžio pavardes. Vienas iš jų buvo suimtas, ištardytas ir pa-leistas. Bet po paleidimo MGB likvidavo tą butą, suėmė ir sušaudė kelis kitus... Čia, šalia asmeninių prisiminimų, yra

konkrečių duomenų ir apie ki-tus, iki šiol negirdėtus. Tai gali būti reikšminga tolimes-niam įvykių aiškinimui!

Atverstoje knygoje mano žvilgsnis užkliuvo už pirmą kartą spaudoje pamatytos Jono pavardės. Jis buvo tarp sušau-dytųjų. “Čia mano vilties juos surasti galas”, suvokiau ir, atsi-rėmimui ranka apčiuopęs stalo kraštą, atsisėdau.

Svečiui išėjus, godžiai per-skaičiau visą epizodą, peržiūrė-jau pavardžių rodyklę. Išsivy-niojau brauningą, jį vėl apžiū-rėjau. Atsakymas į draugų klaus-tą klausimą dabar man buvo aiškus.

Ar jis aiškus ir jums?

(Pabaiga)

Atitaisymas: Nuo *Dirvos* vasario 15 d. Nr. 7 A. Dundzilos novelės “Iš kur ir kodėl” tęsinio numeracijoje įsivėlė klaida – turėjo būti IV dalis, ne III. Šią novelę baigiame spausdindami VIII dalį. Atsiprašome autoriaus ir skaity-tojų už klaidą.

JAV Kongreso ir Senato BENDRA REZOLIUCIJA

pristatyta Kongreso nario John Shimkus

Kongreso Atstovų rūmai pareiškia, kad Rusijos vyriausybė turi aiškiai ir nedviprasmiškai pripažinti ir pasmerkti neteisėtai Sovietų Sąjungos 1940-1991 metais įvykdytą Baltijos valstybių Estijos, Latvijos ir Lietuvos okupaciją ir aneksiją.

Kadangi Baltijos šalių įjungimas į SSRS buvo įvykdytas prieš laisvą Estijos, Latvijos ir Lietuvos žmonių valią;

Kadangi JAV nuosekliai laikėsi Estijos, Latvijos ir Lietuvos neteisėtos aneksijos nepripažinimo politikos;

Kadangi Rusija yra Sovietų Sąjungos valstybinių išpaigojimų paveldėtoja;

Kadangi 1939 metais pasirašytas Molotovo-Ribbentropo paktas ir jo slaptieji protokolai stalininės SSRS ir hitlerinės Vokietijos susitarimu leido Sovietų Sąjungai užimti ir pasisavinti Estiją, Latviją ir Lietuvą;

Kadangi ši okupacija atnešė Baltijos tautoms kančias, masinius žudymus ir trėmimus į Sibiro lagerius;

Kadangi estų, latvių ir lietuvių tautos drąsiai ginkluota

rezistencija ir vėliau politinėmis priemonėmis priešinosi sovietinei agresijai;

Kadangi Vokietijos vyriausybė pasmerkė 1939 metų Molotovo-Ribbentropo paktą ir viešai atsiprašė už hitlerinės Vokietijos pasaulyje vykdytą naikinimą ir terorą;

Kadangi Sovietų Sąjungos Liaudies deputatų suvažiavimas 1939 metų Molotovo-Ribbentropo paktą 1989 metais pripažino niekiniu;

Kadangi neteisėta Baltijos valstybių okupacija ir jų pasisavinimas yra vienas iš svarbiausių iki šiol Rusijos nepripažintų priespaudos faktų jos istorijoje;

Kadangi Rusijai pripažinus okupaciją, tai padėtų pagerinti Estijos, Latvijos bei Lietuvos ir Rusijos žmonių santykius, sustiprintų vyriausybinius šalių santykius ir regioninį stabilumą;

Kadangi Rusija pagirtinai pradėjo pripažinti rimtus ir apgailėtinus savo istorijos įvykius, tarp jų prisidėjimą prie Lenkijos karių žudynių 1939 metais Katyn miške;

Kadangi tiesa yra galinga

CLEVELAND, OH

VAIKO VARTAI Į MOKSLĄ

Vaiko Vartai į Mokslą yra organizacija, kuri rūpinasi padėti beglobiams vaikams Lietuvoje. Šios organizacijos centras yra Chicagoje, kuri turi 8 centrus Lietuvos miestuose ir kaimuose.

Clevelandas rūpinasi Obelių miestelyje esančių beglobių vaikų centru. Praėjusį rudenį aplankiau tuos vaikučius ir buvo liūdna klausyti, kai vienas paauglys berniukas žiūrėdamas į mūsų atneštas bulkutes pasakė, kad jis vienas tas visas bulkutes galėtų suvalgyti...

Vaikai renka į tą centrą po pamokų, kad gautų pavalgyti, galėtų su globėjų pagalba ruošti pamokas ir per žaidimus išmoksta gražaus elgesio, mandagiai kalbėti, melstis,

juoktis, atrasti šviesesnių valandėlių vieno likimo draugų tarpe.

Kviečiame visus jungtis į ši labdaros darbą ir kartu plačiai atidaryti tiems vaikučiams vartus į platesnį, gražesnį rytojų...

Kovo 13 d., sekmadienį, 11 v.r. buvo Dievo Motinos parapijos pietūs paremti beglobius vaikus Obelių miestelyje, Lietuvoje. Jūs, ateidami ir papietaudami, padėjote tiems nukriaustiems vaikučiams socialiau pavalgyti, išigyti mokslo priemonių, šilčiau ir gražiau apsirengti.

Kviečiu visus įsijungti į ši labdaros darbo būrelį ir padėti vaikams išaugti dorais ir tėvynę mylinčiais žmonėmis. Laukiu Jūsų atsiliepimo.

Stasė Kazlauskienė, "Vaiko Vartai į Mokslą" organizacijos atstovė, 440-546-0631.

Nepriklausomybės šventės Brighton Parko, IL lietuvių telkinyje minėjimo paskaitininkas dr. Petras V. Kisieličius, šalia jo kun. Jaunius Kelpša ir JAV LB vid. Vakarų apyl. pirm. Aušrelė Sakalaitė.

E.Šulaičio nuotr.

Estijos Nepriklausomybės šventės organizatoriai ir svečiai. Iš kairės: Clevelando ALT skyr. pirm. Algimantas Pautienis, meninės dalies atlikėjai Anne-Mai ir Heiki Palm, minėjimo vadovas Peeter Orro, ALT atstovė Beatričė Pautienienė, Latvių Sąjungos pirm. Silvija Rutenbergs, minėjimo prelegentas ir Estų Laivės Federacijos Ohio valstijos pirm. Andreas Traks, Estų Liuteronų bažnyčios Ohio valstijos pirm. ir minėjimo koordinatorė Karin Ruus, Vilties d-jos pirm. Algirdas V. Matulionis, Estų liuteronų kun. Heino Nurk, Estų kultūrinio darželio pirm. Erika Puussaar ir viešnia Anna Holda.

Aavo Puussaar nuotr.

gydanti, atleidžianti ir sutaukanti jėga, be kurios viešpatuoja nepasitikėjimas, baimė ir priešiškusas;

Kadangi valstybės, aiškiai nepripažįstančios savo istorinių klaidų ir nesusitaikančios su savo praeitimi, negali sėkmingai kurti savo ateities;

Todėl Atstovų Kongresas ir Senatas pareiškia, kad Rusijos vyriausybė turi aiškiai ir nedviprasmiškai pripažinti ir pasmerkti neteisėtai Sovietų Sąjungos 1940-1991 metais įvykdytą Baltijos valstybių Estijos, Latvijos ir Lietuvos okupaciją ir aneksiją. Tai reikšmingai sustiprins nukentėjusių tautų gerą valią ir regioninį stabilumą.

ALTo informacijos tarnybos vertimas iš anglų kalbos

WASHINGTON, D. C.

BALTIJOS VALSTYBIŲ ŠVENTĖJE AMBASADORIUS IR BUVĘS ESTIJOS PREZIDENTAS

Kovo 7 d., šeštadienį, JAV sostinėje Vašingtone įvykusioje iškilmingoje vakarienėje

PADĖKOKIME LIETUVOS PREZIDENTUI

Kviečiame padėkoti Lietuvos prezidentui, ryžtingai atsakiusiam dalyvauti gegužės 9-ąją numatyta Maskvos renginyje. Kviečiame organizacijas ir pavienius asmenis jungtis prie bendros padėkos už principinį nusistatymą. Norinčius prisijungti, prašome kreiptis į ALTo įstaigą laišku, faksu, arba elektroniniu paštu, nurodant savo vardą, pavardę ir adresą. Ši padėka bus perduota Lietuvos prezidentūrai.

Amerikos Lietuvių Taryba, 6500 S. Pulaski Road, Chicago, IL 60629. Tel. 773-735-6677, faks. 773-735-3946, el. paštas: AltCenter@aol.com

ESTIJOS NEPRIKL AUSOMYBĖS ŠVENTĖ CLEVELANDE

Š.m. vasario 26 d. Clevelando estai paminėjo Estijos nepriklausomybės paskelbimo 87-ą metų sukaktį.

Minėjimas vyko vengrų liuteronų parapijos patalpose, vakarinėje Clevelando pusėje. Minėjimas buvo pradėtas su pamaldomis bažnyčioje, kurias pravedė svečias estų kunigas iš Baltimore Heino Nurk ir vėliau vyko parapijos salėje.

Po atidarymo, maldos, himnų ir žuvusiųjų pagerbimo buvo pagrindinė kalba, kurią pasakė Estų Laisvės federacijos Ohio valstijos pirm. Andreas Traks.

Prelegentas trumpai per-

žvelgė Estijos istoriją nuo nepriklausomybės paskelbimo 1918 m. vasario 24 d. iki dabarties. Apsigynus nuo rusų ir vokiečių kariuomenės likučių, 1920 m. vasario 2 d. Tartu mieste buvo pasirašyta taikos sutartis, kurioje Sovietų Sąjunga atsisakė visų pretenzijų į Estijos žemes, kas sudarė pagrindą Estijos nepriklausomybei.

22 metus trukęs laisvės laikotarpis pasibaigė su sovietų okupacija, valstybės sunaikinimu ir priverstiniu įjungimu į Sovietų sąjungą. Okupacijos pasekmėje, Estija neteko apie 25 % valstybės gyventojų, daugumoje nuo žudynių, ištėrimų ir padiktuotų teritorinių pakeitimų.

(Nukelta į 10 psl.)

griuvo, Baltijos valstybės paskelbė nepriklausomybę, o Europa tapo vientisa ir suvienyta."

V. Ušackas: "Žengdami demokratinį ir rinkos reformų priekyje, mes naudojames amerikietiška patirtimi, įtvirtinant labdaros ir atjaunos tradicijas mūsų visuomenėje, remiant laisvę ir demokratiją Irake, Afganistane, Ukrainoje, Gruzijoje, Baltarusijoje ir kituose kraštuose."

"Mes ir toliau dirbsime plėtojant kuo glaudesnius ryšius tarp Lietuvos ir Amerikos, įtraukiant mūsų šalių bei kitų naujųjų ES narių valstybių piliečius į bevizio režimo su JAV programą," kalbėjo Lietuvos diplomatas.

Iškilmingos vakarienės metu taip pat kalbėjo buvęs Estijos prezidentas (1992-2002) Lennart Meri, iškilmingos vakarienės metu pagerbtas USBF Baltijos valstybininko apdovanojimu.

LR ambasados inf.

LIETUVA IR PASAULIS

JAV Kongrese siūloma Rusijai pasmerkti Lietuvos, Latvijos ir Estijos sovietinę okupaciją. Nuolatinis Baltijos šalių rėmėjas, JAV kongresmenas John Shimkus inicijavo rezoliucijos projektą, kuriuo Maskva raginama pasmerkti Baltijos valstybių sovietinę okupaciją. Vadinamos paralelinės - JAV Kongreso Atstovų rūmų ir Senato - rezoliucijos projekte teigiama, kad "Rusijos vyriausybė turėtų aiškiai ir nedviprasmiškai pripažinti ir pasmerkti neteisėtai Sovietų Sąjungos 1940-1991 metais įvykdytą Baltijos valstybių Estijos, Latvijos ir Lietuvos okupaciją ir aneksiją". Anot rezoliucijos projekto, toks Rusijos valdžios žingsnis "reikšmingai padidintų nukentėjusių tautų gerą valią ir sustiprintų regioninį pastovumą". Rezoliucijos preambulėje, be kita ko, pažymima, kad Baltijos šalių inkorporavimas į SSRS buvo įvykdytas prieš suverenią šių tautų valią, JAV kelis dešimtmečius nuosekliai laikėsi Estijos, Latvijos ir Lietuvos aneksijos nepripažinimo politikos, sovietinė okupacija atnešė Baltijos tautoms kančias, masinius žudymus ir deportacijas į Sibiro lagerius, pavergtos tautos drąsiai ginklu ir politinėmis priemonėmis priešinosi sovietinei agresijai.

Respublikonų partijos narys, aktyvus Baltijos sambūrio JAV Kongrese dalyvis J.Shimkus inicijuotame projekte taip pat akcentuoja, kad 1939 metais stalininės SSRS ir hitlerinės Vokietijos pasirašytą Molotovo-Ribbetropo paktą bei jo slaptuosius protokolus, lėmusius Baltijos šalių okupaciją, pasmerkė tiek Vokietija, tiek pačios buvusios Sovietų Sąjungos Liaudies deputatų suvažiavimas. Pagal JAV Kongreso procedūras, rezoliucijos projektas bus svarstomas Atstovų rūmų Tarptautinių santykių komitete, kuris nuspręs, ar pataisa bus teikiama balsavimui Atstovų rūmuose ir Senate.

Praėjusią savaitę kitas kongresmenas - Respublikonų partijai atstovaujantis Atstovų Rūmų narys Thaddeus G. McCotter paragino Baltijos šalis ir Ameriką drauge reikalauti, kad Rusija pripažintų ir atsiprašytų už komunizmo nusikaltimus ir sovietinę okupaciją.

Prieš 15 metų Islandija neabejojo, kad Lietuvai pavyks apginti savo nepriklausomybę. Taip kovo 11 d. Seimo pirmininką Artūrą Paulauską patikino Vilniuje viešintis šios šalies parlamento - Altingo vadovas Halldor Bloendal. A. Paulauskas savo ruožtu pabrėžė, kad Islandijos, kuri pirmoji iš užsienio valstybių oficialiai pripažino atkurtos Lietuvos nepriklausomybę, parama buvo ypač svarbi įtvirtinant valstybingumą. "Būtent Islandijos parama pralaužė ledus į tarptautinį mūsų valstybės pripažinimą, o tuo pačiu užpildė Lietuvos žmonių širdis pagarba ir šiltais jausmais drąsiam jūsų valstybės žingsniui ir visai islandų tautai", - pažymėjo Seimo pirmininkas. Susitikime taip pat dalyvavo Islandijos ambasadorius Lietuvai, tuometinis Islandijos užsienio reikalų ministras Jon Baldvin Hanibalsson.

Abiejų šalių parlamentų vadovai prisiminė pirmuosius Lietuvos nepriklausomybės įtvirtinimo žingsnius, Islandijos vaidmenį Lietuvai siekiant pasaulio valstybių pripažinimo de jure. Susitikime taip pat buvo aptartos glaudesnio parlamentinio bendradarbiavimo galimybės, ekonominiai bei kultūriniai Lietuvos ir Islandijos kontaktai, jų plėtra. H. Bloendali prisiminė, jog anuomet Islandijoje nebuvo abejojama, kad Lietuvai pavyks apginti savo nepriklausomybę. Kaip prisiminimą apie Lietuvos nepriklausomybės įtvirtinimo kovas A. Paulauskas svečiams išteikė Kovo 11-osios Akto fotokopiją.

Islandija 1991 metų vasario 11 dieną pirmoji iš užsienio valstybių oficialiai pripažino atkurtos Lietuvos nepriklausomybę. Paminėti Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 15-ųjų metinių į Vilnių taip pat atvyko Altingo generalinis sekretorius Helg Bernodusson.

Užsienio diplomatams Seime įvesti apribojimai. Seimas nuo rusų šnipų atakų ima gintis įvesdamas apribojimus užsienio diplomatams. Saugumas užfiksavo, kad diplomatai bandė verbuoti kai kurių parlamentarų padėjėjus ir net mėgino duoti jiems užduotis. Kilus skandalui, užsienio šalių pareigūnams uždrausta po Seimo koridorių šmirinėti be palydos, pranešė *LNK žinios*.

Rusija savo karius iš Gruzijos išvesti gali ne anksčiau kaip po trejų ketverių metų, pareiškė šalies gynybos ministerijos aukšto rango pareigūnas. "Apsvarstę visas galimybes nutarėme, kad Batumio ir Achalkalakio bazes evakuoti įmanoma per 3-4 metus. Tokios pozicijos Rusijos delegacija laikysis per derybas su Gruzija dėl rusų karių išvedimo", - sakė jis. Rusijos Dūmos pirmininkas Boris Gryzlov savo ruožtu nurodė, kad Rusija sieks gauti kompensaciją už savo karių išvedimą.

Jungtinės Valstijos kritikuoja Rusijos valdžią dėl žmogaus teisių ignoravimo Čečėnijoje ir spaudimo žiniasklaidai. Pranešime nurodoma, kad tai ir "politiškai motyvuoti grobimai, ir neteisėtos žmogžudystės".

Austrijos Finansų ministras Karl-Heinz Grasser vizituoja Europos Sąjungos biudžeto ir finansų programų direktorę Dalią Grybauskaitę Briuselyje.

ES nuotr.

LIETUVOS IR LENKIJOS DĖKA EUROPA YRA SAUGESNĖ

Vilnius, kovo 10 d. (ELTA). Lietuvos ir Lenkijos dėka saugesnė yra Europa ir visas pasaulis, ir būtent šito mes ir siekėme, - Lietuvos Seime pareiškė Lietuvoje viešintis Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski.

“Šiandien kartu esame ir NATO, ir ES. Esame saugumo veiksnys ir regione, ir Europoje”, - pažymėjo kaimyninės šalies vadovas, prieš devynerius metus, savo prezidentavimo kadencijos pradžioje, pasakęs, kad “nėra saugios Lenkijos be saugios Lietuvos”.

A. Kwasniewski pažymėjo, kad šis vizitas į Lietuvą jam yra ypatingas ir dėl to, kad tai paskutinis jo, prezidento, kadencijos metu. “Buvau liudytojas viso to, kas vyko ir keitėsi tiek Lenki-

joje, tiek Lietuvoje.

Jeigu kas nors mūsų kelio pradžioje būtų pasakęs, kad priklausysime ir NATO, ir ES, kad 2007 metais Lietuva įstos į euro zoną, tada net sunku būtų buvę patikėti, kad tai atsitiks”, - sakė svečias, pažymėjęs, kad svajonės išsipildė. “Jeigu Lenkijos prezidentas įnešė savo indėlį į tai, tai prieš jus stovi laimingiausias pasaulio žmogus”, - sakė kreipdamasis į Lietuvos parlamentarą A. Kwasniewski. Jis išreiškė viltį, kad naujos kartos pratęs pradėtą darbą.

Pasakęs kalbą iš Seimo tribūnos svečias susitiko su Seimo pirmininku Artūru Paulausku. Baigdamas vizitą Lietuvoje, A. Kwasniewski lankėsi Kaune, kur jam buvo suteiktas Kauno miesto Garbės piliečio vardas.

LATVIJOS PREZIDENTĖ GALĖTŲ PERSIGALVOTI

Latvijos prezidentė Vaira Vykė-Freiberga dar gali persigalvoti dėl vykimo į Maskvą ir tuo būdu užtikrinti vieningą trijų Baltijos valstybių vadovų poziciją dėl gegužės 9-osios iškilmių Maskvoje. Taip *Žinių radijo* laidoje "Apskritas stalas" pareiškė Europos Parlamento narys konservatorius Vytautas Landsbergis. "Latvijos prezidentė, stengdamasi kompensuoti savo žingsnį (sprendimą vykti į Maskvą - *ELTA*), padarė aštrių pareiškimų. Dabar ne tiek mes puolami, kiek latviai: už klaidas tenka mokėti. Išivaizduočiau, kad Baltijos šalių vienybė galima - Latvijos prezidentė dar ir šiandien gali pasakyti, kad keičia savo ankstesnį nusistatymą - ir atsižvelgdama į kitų Baltijos valstybių vadovų poziciją, ir į tai, kaip Rusija elgiasi Latvijos atžvilgiu", - teigė V. Landsbergis.

Kalbėdamas *Žinių radijui*, V. Landsbergis teigiamai įvertino paskelbtą prezidento Valdo Adamkaus apsisprendimą nepriimti Kremliaus kvietimo į gegu-

RINKIMAI MOLDOVOJE - SVARBUS ŽINGSNIS Į SUARTĖJIMĄ SU ES

Vilnius, kovo 8 d. Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis pareiškė, kad savaitgalį Moldovoje vykę parlamento rinkimai yra svarbus žingsnis šios valstybės suartėjimui su Europos Sąjunga.

"Moldova deklaravo savo strateginį pasirinkimą - suartėti su Europos Sąjunga. Manau, kad šie Moldovos parlamento rinkimai yra svarbus žingsnis šiame kelyje. Mes remiame Moldovos piliečių, jų išrinktos valdžios siekį vadovautis europinėmis vertybėmis ir jas įtvirtinti savo šalyje", - sakė A.Valionis, kuris su oficialiu vizitu viešėjo Vengrijoje.

Jis pabrėžė, jog Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacija konstatavo, kad Moldovos parlamento rinkimai atitiko pagrindinius ESBO ir Europos Tarybos kriterijus, nors ir pastebėta tam tikrų trūkumų užtikrinant viešumą bei kai kurias rinkimų kampanijos sąlygas. Ministras priminė, kad Lietuva taip pat dalyvavo tarptautinėje ESBO rinkimų stebėjimo misijoje, delegavusi 6 trumpalaikius stebėtojus bei pažymėjo tai, kad Moldova, skirtingai nuo Baltarusijos, sutiko priimti ESBO, o ne Nepriklausomų Valstybių Sandraugos rinkimų stebėtojų misiją. "Tikimės, kad po parlamento rinkimų Moldova ims įgyvendinti šių metų vasario 22 dieną patvirtintą ES-Moldovos veiksmų planą. ES parama būtina šaliai, pasiryžusiai pradėti būtinas politines, ekonomines ir administracines reformas. Manau, Lietuva šioje srityje gali ir turi padėti šiai šaliai", - sakė A.Valionis.

PRENUMERUOKITE *DIRVA*

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

NEIŠGALVOTA
PASAKA APIE
LAIMINGĄ PABAIGĄ
(Kaip aš suprantu laimę)

Ten, kur Baltija skalauja smėlėtą Palangos pakrantę. Ten, kur plaka gintarinė pušų širdis, o vėjas pulsuoja kito-kiu ritmu. Ten gyvena viena la-bai laiminga mergytė. Ji – šešiolikmetė Eglė, mažoji Pa-langos gyventoja. Negalvo-kite, kad visą gyvenimą ji buvo nelaiminga ir staiga laimėjo milijoną. Tiesiog vieną rytą atsikėlusį Eglė suvokė, kad jau yra laiminga, tik ne visada įsileidžia laimę į savo širdį... Kartais tam ji nesuranda lai-ko... Dabar ji nusprendė nepa-siduoti gyvenimo rutinai.

Dažnai Eglė galvojo, kad laimingi gali būti tik turtingi žmonės, nes pati yra iš daugia-vaikės, skurdu besivaduojan-čios šeimos. Argi dėl vietos po laimės žvaigžde kaip ir po saule reikia kovoti?.. O juk Eglė visada buvo prieš smurtą. Be to, ji visada būdavo silpnutė ir nedrąši, todėl visad atsiras-davo tų, kurie pralenkdavo Eglę ir jos vieta po laimės žvaigžde būdavo užimta...

Mintis, kad dienos bėga ir bėga, o viskas lieka kaip visa-da, kad kiti žmonės gyvena daug geriau ir laimingiau, kad gyvenimo pabaigoj visų mūsų laukia šaltoji giltinė, kurios jau dabar galandamo dalgio šaižų

Grupinė nuotrauka Vilniaus universiteto kapelos kartu su vadovais, svečiais bei rengėjų atstove. Stovi iš kairės: (antras) kapelos meno vadovas Bronislovas Glovickis, (trečias) kun. Gediminas Kijauskas, (penktas) kapelos šokių vadovė Stefanija Kazlauskienė (šeštas) JAV LB Clevelando skyriaus valdybos narė Nomeda Vucianienė.

Napoleono Vuciano nuotr.

cypimą girdėjo Eglutė. O kaip ji bijojo mirties! Ji labai bijojo vieną rytą tiesiog nebepabus-ti. Visos šios mintys, kaip vapsvos aplink paplūdimio poilsiautoją, suko įkyrius ratus ir nedavė ramybės.

Paprastas liepos rytas, puoš-niai žydi akacijos, oras pri-tvinkęs kaitros ir bičių užesio. Viskas kaip ir kiekvieną dieną, tik Eglė visai kitokia – ji at-sikėlė laiminga. Šiąnakt ją ap-lankė stebuklingas sapnas, ku-riame Eglė matė visiškai kitokį pasaulį – be smurto, nelaimių ir ašarų. Šis pasaulėlis buvo pil-nas besišypsančių žmonių. Ji pati jautėsi pasikeitusi. Sapne ji visiškai pasitikėjo savimi bei kitais. Buvo mylinti ir sugeban-

ti padaryti bet ką.

Atsikėlusį tą liepos rytą, Eglužė pamatė ją supantį pa-saulį kitomis spalvomis. Ji su-prato, kad laimė – tai ne mili-jonas, ne namas, ne šlovė. Laimė – tai tu pats, svarbiausia pasitikėti savimi, būti mylinčiu ir sugebančiu. Eglė norėjo džiaugtis. Ji suprato, kad ne-verta kovoti dėl vietos po saule. Užtenka tik šypsotis sau ir aplinkiniams – tai natūralus ir universalus laimės receptas.

Nuo to saulėto paprasto lie-pos ryto Eglė gyvena kitaip – ji nuolat šypsosi aplinkiniams. Ji tikrai ne tik jaučiasi, bet ir yra sugebanti, mylinti bet laiminga.

Regina Jegerova, 11 kl.

JAV KONGRESE
ATIDARYTA PARODA
SKIRTA LIETUVOS
PARTIZANŲ ATMINIMUI

Š.m. kovo 3 d. Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas ir Atstovų rūmų narys iš Illinois valstijos John Shimkus bei Amerikos lietuvių tarybos atstovas Jung-tiniame baltų Amerikos nacio-naliniame komitete atidarė JAV Kongrese parodą “Karas po karo: ginkluotas antisovietinis pasipriešinimas Lietuvoje 1944-1953 m.“

Atidarydamas parodą, skir-tą partizanų atminimui, amba-sadorius V.Ušackas pažymėjo, kad “1945 m. gegužės mėn. 9d. Lietuvai ir kitoms Baltijos valstybėms nereiškė Antrojo pasaulinio karo pabaigos.”

LR ambasados inf.

Vilniaus universiteto kapela atlieka šokį įvykusiame koncerte 2005 m. kovo 6 d. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje.

Napoleono Vuciano nuotr.

Doloresa Kazragytė

LV

KAIP ZITĄ VEŽĖ Į ŠIUKŠLYNĄ

Ne, Zita tikrai nėra gryna-kraujė lietuvė. Niekada negirdė-jusi, kad jos giminėje būta svetimtaučių. Bet aš netikiu: plaukai juodi, garbanoti kaip Puškino, akys rudos... Och, kokios akys! Duobutės skruos-tuose – tiesiog žavesys. Ir dar todėl tu nesi gryna lietuvė, tikinu Zitą, kad esi perkūniškai lai-minga. Viskuo patenkinta, amži-nai šypsosi, geros nuotaikos nuo ryto iki vakaro. Kaip čia gali būti? Kokį stebuklą mums savo švytėjimu rodai?

- Eik tu sau! Juokiasi Zita, vėl žavėdama rusvų skruostų duobutėm. – Niekada nebu-vau niurzga, bet... ir tokia laiminga nebu-vau, kol Saulius nepa-sirodė. Ot! Stebuklas, kad mudu susitikom. O juokingai buvo. Nuo šiukšlyno viskas prasidėjo.

- Šiukšlyno?

- Ot taip! Juokingiausia, kad aš vyrų, tų flirtų nemėgau. Jie man tik draugai, ir viskas. Kaip broliai. Studijų metais Karpatus, visą Rusiją išmaišiau... Po kal-nus žiemą su slidėmis, vasarą po upes – su baidarėmis. Visada

būry, visada tarp draugų. Be jokių “romanų”. Broliai, ir vis-kas. Žinojo, nesikabinėjo prie manęs, mylėjo tikrai kaip seserį. Fain buvo!

Baigiau. Pradėjau dirbti. Vil-niuje. Gyvenau už Vilniaus 25 km – pas močiutę. Triskart per savaitę važiuodavau į sostinę. O galvoje – tik kelionės. Kai krau-davausi kuprinę, širdis daužyda-vosi. Pamiršau, kaip atrodau su sijonu, aukštakulniais bateliais.

- Zita, neturiu laiko, pasakok apie tą šiukšlyną. Trumpai.

- Ai, Viktorija, be niuansų nesuprasi. Juk tai fantastiška! Saulius sako, jei ne šiukšlynas... A, gerai, pasakoju... Grįžtu kartą “balsuodama”. Sustoja “Žiguliai”. Sėdi vyrukas. Spėjau pagalvoti: “Koks gražus”. Nie-kada nieko nebijojau, bet vieną sekundę sudvejojau: lipti ar ne. O jis sako:

- Tai važiuojat ar ne? Į Vilnių?

- Aha, - ir įlipau. Žvilgtelėjo į mane ir išsišiepė. Kažko sutrikau. Gal lūpos blogai pada-žytos? Ko jis šaiposi? Važiuo-

jam. Privažiuojam keliuką, užrašas “Į sąvartyną” ir... jis suka į tą keliuką! Nutirpau.

- Kur čia sukat? Man į Vilnių reikia.

- Į Vilnių ir suku. Pro čia arčiau. Ir tetai turiu kai ką užvež-ti.

- Tai ko nesakėt, kad sukinė-sitės?..

- O kam sakyti? Jums į Vilnių? Tai ir vežu į Vilnių.

-Kad sukat į kažkokius šiukšlynus, - murmtelėjau, nebežinodama ką sakyti.

Privažiuojam šiukšlyną - stop!

- Ko sustojot? – klausiu išsigandusi. Širdis pradėjo plakti kaip kultuvė. Tas bjaurybė sako:

- Padangą nuleido.

Ak, padangą! Viskas aišku. Siaubas. Bėgti? Kur? Jokių namų nematyti. O jeigu tikrai nuleido? Apsijuoksiu. O tas – atidarė bagažinę, kuičiasi, mēto kažkokius instrumentus. Reikia bėgti. Įšlipau. Jis vėl pažvelgė į mane išsiviepęs. Ir eina artyn su kažkokiu gelžgaliu. Sako:

- Gal padėsite?..

Aš tik stvėriau skėtį (o buvo jis vyriškas, tėvelio man palik-tas, su stora rankena) ir... kad dėjau jam per galvą. Brinkt! Ir guli. O! Velniava! Žiūriu – ratas numautas, varžtai išdėlioti. O tas – nē krust. Pribėgau, purtau, kal-binu: “Ei! Atsimerkit! Ei?” O gal

užmušiau? Plaukai pasišiaušė. Žliumbiu, purtau ir: “Mana... O, Jėzau... mama”. Tik capt jis mane už pečių ir kad pradės kva-toti. Och, rupūžėle, kaip supy-kau! “Chuliganas! Chuliganas!” O čia pradėjo lyti. Staigiai baisi liūtis prapliupo. Aš jam į paga-lbą – greit tą ratą pakeitė. Įlipau šlapia kaip višta į mašiną. Vaizduoju baisiai išsėidusią. Prie darbo vietos atvežė, klausia telefono. Ne! Trenkiau du-relėmis ir nuėjau. Ir čia pat pa-galvojau: “Ką darau? Juk nieka-da jo nebesutiksiu”. Atsisukau – nebēr. Idiotė. Niekad niekad nebesutiksiu. Pradėjau vėl žliumbti. Supratau – niekada jo neužmiršiu: kad ir kur būčiau, ką daryčiau, vis jis man prieš akis.

Atėjo kita vasara. Palanga. Guliu plažė. Kažkas prieina ir uždeda šaltą ranką ant akių. Šok-teliu. Jis! Saulius. Ot, Viktorija, kaip būna. Ir kai pradėjo iš laimės plakti širdis, tai iki šiol tebeplaka.

- Kiek metų jūs jau kartu?

- Šešiolika. Kartais sakau: “Sauliau, nenormalu, kad mums taip gera kartu... Aš jau bijau”. O jis: “Nuvešiu į šiukšlyną ir paliksiu, galėsi pasikankinti”. Tas šiukšlynas visada prajuoki-na. “O man tikrai žiežirbos pa-sirodė, kai trenkei su skėčiu”, - pasakojo vėliau. Mano Laisvė

Operos solistė Violeta Urmanavičiūtė pradėjusi New York Metropolitan operoje repeticijas, šį sezoną dainuoja 8-uose G. Verdi “Don Carlo” ir Mascagni “Cavalleria Rustica-na” operų spektakliuose. Di-džiojo Inkvizitoriaus partiją dainuos bosas Samuel Ramey, diriguoja Fabio Luisi iš Italijos. Opera bus transliuojama per radiją kovo 19 d. 12 val. p.p. iš Metropolitan scenos ir mes ga-lėsime girdėti dainuojant Vio-lėtą Urmanavičiūtę Eboli par-tiją. Ją taip pat galėsime girdėti kovo 26 d. 12:30 po pietų, kai ji dainuos Snatuzzos partiją “Cavaleria Rusticana” operoje, kurią diriguos Dennis Russel Davies. Tą dieną antroji opera bus Leoncavallo “Pajacai”. Šį sezoną Metropolitan Opera sta-to 28 operas.

(duktė) sužinojusi, kad susipaži-nome šiukšlyne, sako: “Eik sau, mama, kaip neromantiška”. Mieloji, sakau, tokios roman-tiškos istorijos, kuri tęsiasi jau šešiolika metų, reikia paieškoti. Ir tau, Laisvę, linkiu to paties. O ji: “Aš tai susipažinsiu kur nors Paryžiuje ar Niujorke... ir draugausiu su užsieniečiu. Tie lietuviai tik keikiasi. Nėra vyrų... bukalgalviai...”

Ak, galvoju, kvaišėle, nieka-da nesusiginosi, kur tavęs laukia tas, vienintelis. Gal išklerusiame autobuse važiuojant iš Uk-mergės į Jonavą, o gal miške grybaujant paklysi ir sutiksi. O gal kavinėje, o gal prie sto-telės... Ak, dukrele, kad tik jis ateitų su saule akyse, kaip tavo tėvas.

Užbaigė Zita, ir pirmą kartą ją pamačiau susimąščiusią. Lyg liūdesio šešėlis prasklendė virš galvos. Gal pajuto laimingoji Zita, kad jos dukrai skirtas gan apniukęs gyvenimas, ir tie, ku-rie su saule akyse, vis rečiau pasirodo mūsų mergaičių gyve-nimuose.

Bet jie yra. Jie ateina. Ieško, laukia savo mergaičių irgi su saulės zuikučiais akyse. Ir juos žavi obelų žydėjimas, kaip žavėjo mus, mūsų tėvus ir senelius.

Dar ne viskas prarasta, nes meilė nemirtinga.

(Atkelta iš 7 psl.)

ESTIJOS...

Sugriuvus Sovietų sąjungai susidarė proga ir visos Baltijos Valstybės atstatė savo nepriklausomybę. Per 14 laisvės metų Baltijos valstybės pasuko nuo rytų į vakarus ir pagaliau su naryste NATO ir Europos Sąjungoje yra vakarų demokratijų tarpe. Dar nepavyko galutinai apsivalyti nuo okupacinio režimo pareigūnų, kurie dar ir dabar užima aukštas valdžios vietas ir Rusija, kaip Sovietų Sąjungos paveldėja, iki šiol nepasmerkia ir nerodo noro atsiprašyti už sovietų okupaciją ir jų vykdytus žiaurumus.

Po trumpą žodį tarė Clevelando estų vadovai, Peeter Orro ir Karin bei Hans Ruus. Minėjimą sveikino Clevelando Latvių Sąjungos pirm. Silvija Rutenbergs ir ALT Skyriaus pirm. Algimantas Pautienis.

Koncertinę dalį, estų liau-

Laura Baltmiškystė džiaugiasi įvykusių vasario 5 d. Užgavėnių “baliu” šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje, Cleveland, OH.

Rimo Čepulio nuotr.

PRANEŠIMAS

Lietuvių fondo 2005 metinio narių suvažiavimo metu balandžio 30 dieną Lemont, IL, bus balsuojama už naujus LF įstatus. Tie, kurie nevyksite į suvažiavimą, galite save atstovauti įgalioti JAV LB Krašto Valdybą.

Su LF pranešimu apie suvažiavimą gausite balsavimo atkarpėlę. Kur klausia, ką įgaliojate Jus atstovauti, parašykite “JAV LB Krašto Valdybą.”

Atkarpėlę išsiųskite dr. Laimai Karosienei, JAV LB KV vicepirmininkei Ištekliais, prieš balandžio 26 dieną šiuo adresu: Dr. Laima Karosas 3 Oak Gate Drive, Branford, CT 06405.

JAV LB Krašto Valdybos inf.

dies dainas su čelo ir pianinu atliko du jauni muzikantai iš Estijos, Heiki Palm ir žmona Anne-Mai Palm. Po programos buvo – tradicinės vaišės.

A. Pautienis

MEKSIKA

LIETUVOS VALSTYBĖS ŠVENTĖ

Š.m. kovo mėn. 8 d. Meksikos sostinėje Mechike pirmą kartą surengtas oficialus priėmimas Vasario 16-osios Lietuvos Valstybės dienos ir Kovo 11-osios Nepriklausomybės atkūrimo šventėms pažymėti, kuriame dalyvavo Meksikos valdžios atstovai, verslininkai, Lietuvių bendruomenės nariai, Lietuvos draugai, taip pat Meksikos diplomatinio korpuso atstovai ir vietinės Aškenazi žydų bendruomenės nariai. Priėmimo metu Lietuvos ambasadorius JAV ir Meksikai Vygaudas Ušackas supažindino susisrinkusiuosus su Lietuvos valstybės istorija, šalies pasiekimais per penkioliką atkurtos nepriklausomybės metų bei su verslo ir turizmo galimybėmis. Vygaudas Ušackas paragino meksikiečius apsilankyti Lietuvoje ir patiems įsitikinti Lietuvoje egzistuojančiomis galimybėmis inves-

ticijoms, dvišalei prekybai ir turizmui plėtoti.

Lietuvos ir Meksikos dvišaliai diplomatiniai santykiai buvo atnaujinti 1991 metų lapkričio 5 dieną. 2002 metų sausį Respublikos prezidentas Valdas Adamkus lankėsi Meksikoje valstybinio vizito Meksikos Prezidento Vicente Fox kvietimu. Reguliariai vyksta politinės konsultacijos tarp Meksikos ir Lietuvos URM aukštu pareigūnų tarp-

Vasario 16-sios minėjimo dalyviai Brighton Parke A. Sakalaitė, J. Gradinskiėnė, V. Raulynaitienė iš Vilniaus.

E.Šulaičio nuotr.

VOKIETIJA

VASARIO 16-OSIOS GIMNAZIJOS ŽINIOS

200 mokinių - 92 vokiečiai ir 108 lietuviai iš Vokietijos, Lietuvos, Brazilijos, Urugvajaus, Lenkijos, Rusijos, Izraelio, JAV bei Šveicarijos - vasario mėnesį pradėjo antrą šių mokslo metų semestrą Vasario 16-osios gimnazijoje Vokietijoje. Tai yra rekordinis mokinių skaičius šioje gimnazijoje. Padaugėjo ir abiturientų. Praeity metais brandos atestatą

gavo 23 gimnazijos abiturientai, o šiais metais abitūros egzaminams jau ruošiasi net 27: 18 lietuvių ir 9 vokiečiai. Taigi vien tik šie skaičiai rodo, kad gimnazija yra reikalinga. Jei tuomet, kai gimnaziją lankė vos per 60 mokinių ir ji išleisdavo kasmet tik po 2-3 abiturientus niekas neabejojo jos reikalingumu, tai dabar jau tikrai negali kilti abejonių.

Mokiniams lietuviams visose klasėse yra dėstoma lietuvių kalba arba lietuvių literatūra. Taip pat lietuviškai yra

tautinės politikos klausimais. Pernai Vilniuje surengta žymaus meksikiečių skulptoriaus Ch. Marine paroda, o Meksikos Nacionalinėje bibliotekoje demonstruotos Amerikos lietuvių fotomenininkų darbai apie Lietuvą. Lietuvai įstojus į ES nuo praeitų metų tarp Lietuvos ir Meksikos įsigaliojo bevizis piliečių kelionių režimas ir laisvos prekybos nuostatos.

LR ambasados inf.

dėstoma Liestuvos istorija, muzika, tikyba, o žemesnėse klasėse - biologija, geografija bei istorija. Veikia tautinių šokių rateliai, choras ir orkestrai, kurie dažnai atstovauja gimnaziją ir Lietuvą Vokietijoje, Pranzūzijoje ir kitur.

Vokiečiams lietuvių kalba nėra privaloma, bet yra 12 mokinių, laivanoriškai besimokančių lietuvių kalbos. Kasmet mokiniams vokiečiams ir jų tėvams yra organizuojama ekskursija į Lietuvą.

(Nukelta į 11 psl.)

VYRESNIEJI SUKŪRĖ, O JAUNESNIEJI BAIGIA PRARASTI

Kaip vyko Britanijos lietuvių visuomeninio turto naikinimas

Kazys Barėnas

II.

Bet nuostoliai vis didėjo ir kėlė valdybos narių – direktorių susirūpinimą jeigu ne darbais, tai nors žodžiais reiškiamą ir vėl užmirštamą. Štai 1980 m. skelbiama, kad praėjusiais metais laikraščio nuostolių būta jau 8.000 svarų. Turbūt ir vėlesniais metais LNB valdybos senū įpratimu prie spaudos skyriaus nuostolių balansuose prirašydavo ir kitų skyrių nuostolių sumas, kaip ir tais laikais, kai man teko ten dirbti ir Bendrovės pirmininkai išsipasakodavo. Būdavo sakoma, jog taip darant skaitytojams pasakoma šventa tiesa – pateikiamas įspūdis, kad čia vis reikalinga parama.

1983 m. LNB pirmininkavęs Jaras Alkis suvažiavimui skirtoje apyskaitoje rašė, kad Bendrovės spaudos skyriaus nuostolis sumažėjo 843 svarais. Apie tuos nuosto-

lius gal ir suvažiavime nebuvu kalbėta, nes laikraštyje spausdintame aprašyme taip pat nė žodžio nėra. Po kovo 19-20 d. visuotinio suvažiavimo LNB pirmininkas jau buvo Klemensas Tamošiūnas, kuris rugsėjo 30 d. “Europos lietuvyje” paskelbė pirmąjį savo pirmininkiškąjį pareiškimą. Nors jis dažniausiai prisistato, kaip architektas, bet tame pareiškinge praneša, kad Bendrovė buvo pasisamdžiusi architektą Lietuvių namams apžiūrėti, kuris pateikė eilę pasiūlymų dėl remonto, ir juos būtų reikalinga atlikti, norint ir toliau naudotis tuo pastatu. Vienas tų pasiūlymų buvo dėl priešgaisrinės apsaugos. Bendrovės vadovybė svarstanti tuos pasiūlymus. Pagrindinis remontas, be namo vidaus pertvarkymo, kainuotų 90.000 svarų.

Apyskaitoje 1984 m. suvažiavimui LNB K. Tamošiūnas, kuris išrinktas į valdybą, vis pirmininkauja LNB, o taip pat jis būna ir projektų direktorius, tada suminėjo, kad to spaudos skyriaus nuostolis per metus dar 718 svarų didesnis negu pernykštis. Taip esą dėl to, kad bendrovės leidžiamieji *Europos lietuvis* ir *Lynes* yra nuostolingi. O pelno duoda tik tasai sieninis kasdien nuplėšiamasis kalendorius su pasiskaitymais. Tačiau spaustuvei užsakymų, sako, daugėja, tai per trejetą ateinančių metų numatoma išleisti apie 20 knygų. Dvi knygos būsiančios specialios: viena jų bus skirta paminėti Nidos Knygų klubo trisdešimtmečiui, o kita metraščiai *Pradalgėms* aptarti. Šitaip planavo Nidos knygų klubo (NKK) vadovybę pėrėmęs Vladas Dargis. Numatytasis knygų kiekis nebuvu išleistas, ir tos dvi specialios taip pat niekada nepasirodė. Kai kurių tuomet išėjusių knygų išleidimą apmokėjo jau autoriai.

Daug naujų projektų V. Dargis turėjo, kaip buvo rašyta

Čikagos *Drauge*. Steigiamas Nidos knygų fondas, leidžiamai almanachai, rengiamos loterijos, kuriamas knygynas ir net žadamas specialus *E. lietuvio* numeris Lietuvai ir steigiamą “Nida Book” leidykla, kuri leis lietuvių autorių knygas anglų kalba. Tų vertimų pradžiai po knygą numatyta Alės Rūtos, Romualdo Giedraičio-Spalio ir Jurgio Gliaudos.

Lyg ir teisindamasis 1990 m. *E. Lietuvio* Nr. 10 spaudos direktorius Balys Butrimas dėl tų verstinių knygų rašo – “kurios tebėra sukrautos spaustuveje, nes trūko laiko sudaryti knygų platinimo tinklui”.

Tas jo rašymas rodytų, jog knygos jau atspausdintos, tik trūksta to tinklo. Tačiau jos nebuvu išleistos, nors autoriai buvo atsiuntę pinigų spausdinimo išlaidoms. A. Rūtai ir R. Spalio našlei man pasisekė išrūpinti, kad jos atgautų savo įnašus, o J. Gliauda sirgo ir netrukus mirė, tai jo įnašų likimas man nežinomas.

Apyskaitoje keliamas ir spaustuvės klausimas. Kai kurios mašinų dalys susidėvėjusios, ir seniems modeliams

sunku gauti naujų dalių. Tai valdyba sutarusi, kad kiek galima reikia remontuoti turimąsias mašinas ir palaipsniui moderninti spaustuvę. Apyskaitoje sakoma, kad moderninimas kainuotų apie 10.000 svarų. Tačiau kadangi lėšos reikalingos Lietuvių namų kapitaliniam remontui, tai prašys suvažiavimą pritarti spaustuvės remontui ir moderninimui leisti sukaupti lėšų dviem būdais: laisvomis klubų, organizacijų, DBLS skyrių ir asmenų aukomis ir loterija.

1984 m. kovo 31 d. suvažiavime spaudos ir spaustuvės reikalus nušvietė V. Dargis, kuris ir tas žadamąsias dvi specialias knygas suminėjo ir pasakė, kad bus leidžiama *Vie nuoliktoji pradalgė*, kuriai raštų atsiuntė ar pažadėjo 33 autoriai. Spaustuve palaipsniui pereisianti į litografiją, bus nupirkta klišėms gaminti kamera, o lėšoms sudaryti kasmet organizuojama loterija, bilietai 60 svarų ar 100 dolerių, ir pirmoji premija būtų 3.000 svarų. Gavę V. Dargio laiškų, prašančius duoti po 100 dolerių.

(Bus daugiau)

RENGINIŲ KALENDORIUS

KOVO 19-20 d.d.: Š. Amerikos lietuvių vyrų senjorų (35 metų ir daugiau) krepšinio pirmenybės Clevelande. Rengia LSK Žaibas. Informuoja Vidas Tatarūnas.

KOVO 20 d. sekmadienį 11:00 v.r. tuojau po pamaldų įvyks tradicinė **Kaziuko mugė** Dievo Motinos parapijos salėse. Rengia Clevelando skautija.

BALANDŽIO 3 d. 11:30 v.r. Atvelykio stalas Šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 10 d., sekmadienį – Atvelykio stalas Dievo Motinos parapijoje. Rengia vyr. skaučių Židinys.

BALANDŽIO 17 d., WJCU Radijo stoties lėšų telkimas – RADIOTHONAS. Telefonas (216) 397-4438 arba (216) 397-4422.

GEGUŽĖS 7 d., šeštadienį 6:30 v.r. Dievo Motinos parapijos salėje įvyks solistės Nidos Grigalavičiūtės koncertas. Rengia Ateities klubas.

GEGUŽĖS 8 d. 11:30 v.r. Motinos dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 14 d., šeštadienį: Š. Amerikos lietuvių 2005-tų metų plaukimo pirmenybės John Carrol universiteto baseine, University Heights, Ohio. Rengia LSK Žaibo plaukimo sekcija. Informuoja Algirdas Bielskus, tel: 440-833-0545; arba Pilypas Taraška, tel. 440-944-7743; ar 440-478-8539 (cell); E-mail: ptaraska@yahoo.com

GEGUŽĖS 30 d. 8:30 v.r. Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

BIRŽELIO 19 d. 11:30 Tėvų dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGPJŪČIO 14 d., sekmadienį 12 val., Lietuvių klubo tradicinis pokylis Amerikos italų vietovėje, 29717 Euclid Ave, Wickliffe, OH.

RUGSĖJO 11 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

LAPKRIČIO 13 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

JAUNUČIŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS

Skelbiame, kad 2005 m. Š. Amerikos lietuvių jaunučių krepšinio pirmenybės įvyks 2005 m. balandžio 23-24 d.d., Čikagoje, IL, USA Vykdo – Čikagos ASK Lituania.

Pagal vasario 19 d. užsibaičiusios preliminarinės registracijos duomenis, žaidynėse numato dalyvauti 40 komandų, tačiau dar nevisi klubai atsakė.

Varžybos bus vykdomos šiose berniukų ir mergaičių klasėse: B (1989-90 m. gimimo), C (1991-92 m.); D (1993-94 m.); E (1995-96 m.) ir F “Molekulių” (1997 m. gimimo ir jaunesnių). Molekulių klasėje komandos yra mišrios (Co-Ed).

Principiniai jaunesnių klasių žaidėjams yra leidžiama kartu žaisti ir vyresnėse klasėse kiek laiko ir vietos aplinkybės leidžia. Mergaitėms yra leidžiama žaisti berniukų komandose, tačiau neatvirkščiai.

Dalyvauti kviečiami visi lietuvių sporto klubai ar kito-

kie vienetai, atlikę metinę 2005 m. ŠALFASS-gos narių registraciją iki kovo 31 imtinai pagal registracijos tvarką.

Galutinė komandų ir žaidėjų registracija privalo būti atlikta iki 2005 m. kovo 31 d., pas žaidynių vadovą šiuo adresu: Dr. Donatas Siliūnas, 5116 Illinois Ave., Lisle, IL 60532-2014, USA. Tel: 630-852-3204; Fax: 630-852-4026; E-mail: dsiliunas@aol.com Website: www.lituanica.org

Po galutinės komandų registracijos bus paskelbta galutinis varžybų tvarkaraštis ir papildoma informacija. Pilnesnes instrukcijas gauna krepšinių žaidžiantys ŠALFASS sporto klubai. ŠALFASS-gai nepriklausantieji vienetai, kreipkitės į dr. Siliūną.

ŠALFASS-gos krepšinio komitetas, ŠALFASS-gos centro valdyba

(Atkelta iš 10 psl.)

VOKIETIJOS TELEVIZIJOJE

Gruodžio mėnesį gimnazija du kartus buvo rodoma per Vokietijos televiziją. Gruodžio 6 d. antroji Vokietijos televizijos programa transliavo reportažą apie gimnazijos gyvenimą; parodė mokyklą ir bendrą, apibūdindami mokyklą kaip modernią europietišką instituciją, kur kartu mokosi dviejų tautų vaikai. Pirmą Kalėdų dieną savo vakarinėje laidoje (Hessenschau) Hesse- no televizija parodė gimnazijos Kalėdų šventę, vykusią gruodžio 16 d., ir ta proga supažindino televizijos žiūrovus su lietuvių Kūčių ir Kalėdų papročiais. Kalėdinėje šventėje dalyvavo mokiniai su savo tėvais, gimnazijos mokytojai - iš viso 450 žmonių. Didžiausią įspūdį vokiečiams paliko paplotelių laužymas. Po bendros maldos ir vakarienos mokiniai parodė dvi valandas trukusią šventinę programą. Programą pradėjo mažieji (penktokai-šeštakai), suvaidinę muziklą “Raudonkepuraite”. Po to mokiniai, besimokantys užsienio kalbų, kartu su savo mokytojais dainavo kalėdines dainas anglų, rusų ir pranzūzų kalbomis. Visi susirinkusieji dviem kalbomis (vokiečių ir lietuvių) giedojo kalėdines giesmes. Labiausiai visus sužavėjo A. Ručienės vadovaujama šokių grupė bei choras ir orkestrai, paruošti mokytojo G. Ručio.

1994 metais Vokietijos Evangelikų Bažnyčia įkūrė organizaciją “Viltis Rytų Europai”, kurios tikslas remti ne tik bažnyčios veiklą, bet ir rūpintis vaikų prieglaudomis, benamiais vaikais, skurstančiomis šeimomis, senelių namais, ligoniais ir t.t. Š.m. vasario 12 d. Frankfurte buvo paskelbta dvyliktoji akcija au-

Housekeeping / Cleaning lady
Needed Cleveland Heights and Gates Mills areas
Please Call
cell # 216-402-9780
Home # 440-423-3278
Must have transportation.
Thank You

Century 21
LEADERS
Real Estate for Your World™
Ričardas Širvinskas
440 257-5033
R REALTOR

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:00-9:30 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.
Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

koms rinkti. Ta proga vyko iškilmingas posėdis. Jame pagrindinę kalbą pasakė Hesse- no švietimo ministrė Wolf. Po to vykusiose diskusijose šalia žymių vokiečių dalyvavo ir Lietuvos seimo narys Algirdas Paleckis, o meninę programą atliko Vasario 16-osios gimnazijos choras ir muzikantai.

Lietuvos ambasadorius prie Europos Tarybos Nerius Germanis vasario 22 d. Strasbūre ruošė priėmimą Nepriklausomybės šventės proga. Priėmimo metu koncertavo Vasario 16-osios gimnazijos dainų ir šokių ansamblis, vadovaujamas Audronės ir Gintaro Ručių. Gimnazistai taip pat šoko, grojo ir dainavo centriniame Vokietijos lietuvių minėjime, kurį Hiutenfelde organizuoja Vokietijos Lietuvių Bendruomenės valdyba. Šventėje kalbėjo ambasadorius Vokietijoje Evaldas Ignatavičius. **V16 gim. inf.**

DIRVAI AUKOJO

J.Maurukas, S. Pasadena, FL	300
M.Vilutis, St.Pete., FL	145
E.Čeičys, St.Pete., FL	45
J.Jovaiša, San Diego, CA	45
N.Kersnauskaitė, Euclid, OH	45
I.Vakselis, Tarpon Springs, FL ...	45
J.Šulaitis, St.Pete., FL	20
V.Tamulis, Cleveland, OH	20
L.Karnitis, Columbus, OH	15
F.Černius, Chicago, IL	10
E.Jakulis, Wlby., OH	10
V.Rack, Eastlake, OH	10
R.Adamovic, Hauppaupe, NY	10
Z.Jurgelaitis, Euclid, OH	5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. *Dirvai* tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2005 m.gegužės 1 d. praveisti naujų skaitytojų telkimo vaju.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, už *Dirvą* metams (JAV ir Kanadoje) moka tik 40.00 dol.

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 115.00 dol.

Jei žinote asmenų, Jūsų kaimynystėje ar ir toliau gyvenančių (JAV ar Kanadoje), kurie *Dirvos* neskaito, atsiųskite jų adresus. Mes jiems pabandysime *Dirvą* kurį laiką siųsti nemokamai, kad jie pilnai su laikraščiu susipažintų ir jį pamėgtų.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Tel. numeris _____

Jei siūlote Dirvą siųsti susipažinimui, įrašykite siūlomą adresą:

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Živilė Balčiūnaitė Los Angeles moterų maratone laimėjo antrąją vietą. Ją sveikina kun. Stasys Anužis.

Tony Mažeikos nuotr.

SPORTO ŽINIOS

ČIKAGOJE DAUG SPORTINIŲ ĮVYKIŲ

Pirmasis kovo mėnesio savaitgalis Čikagos lietuvių sporto mėgėjams atnešė nemažą sportinių renginių, kuriuose reiškėsi mūsų tautiečiai. Šeštadienį ir sekmadienį Lemonto parkų distrikto salėje buvo Čikagos lietuvių krepšinio lygos surengta “Žvaigždžių diena”, o sekmadienio popietę ten pat vyko šios lygos dalyvių pusfinalio rungtynės.

Sekmadienį taip pat rungtyniavo ir “Lituanicos” futbolo komanda “Metropolitan” pirmenybių užbaigoje “Odeum” pastate Villa Park, IL.

Šeštadienį vakare į Lemonto park distrikto salę sugužėjo apie 400 sporto sirgalių ir ją pripildė taip, kad pritrūko vietų. Jau seniai buvo susirinkę tiek daug žmonių į lietuvių sporto renginį, kaip kad praėjusį šeštadienį. Jie čia matė įvairių varžybų.

Vakaro metu įvyko nemaža įdomių krepšinio pasirodymų, kuriuose dalyvavo vaikai ir suaugusieji. Jaunimas čia pademonstravo savo sugebėjimus kaip reikia driblinguoti su kamuoliu, kaip mesti į krepšį ir pan. Buvo tritaškių metimo konkursas ir iš 18 dalyvių į finalą pateko vienas 12-metis Modestas Masilionis, kuris vyrų tarpe užėmė II vietą nežymiai pasidavęs žinomam snaiperiui Remigijui Narvilui.

Taip pat čia buvo renkamas “oro karalius”, kuriuo tapo Egidijus Stanislauskis. Be to buvo metama į krepšį iš vidurio aikštės už 300 dol. prizą nugalėtoji. Kadangi laimėtojų buvo du, tai prizas buvo padalintas, o vienu iš laimėtojų irgi buvo jaunuolis.

Pagrindinėse rungtynėse susitiko dvi lygos rinktinės, kurios buvo pasivadinusios “milžinais” (apie 2 metrus turintieji žaidėjai) ir už juos gerokai žemesni, turėję “mažylių” vardą. Ir kas įdomiausia, kad rungtynės 110-94 rezultatu laimėjo mažiau.

Čia buvo ir oficialioji dalis:

sugiedoti Lietuvos ir JAV himnai, kuriuos atliko žinoma dainininkė iš Lietuvos Veronika Povilionienė ir vietinė dainos entuziastė Roberta Pažameckaitė; kalbėjo kun. Jaunius Kelpšas. Beje, viešnia iš Lietuvos taip pat padainavo ir kelias kitas dainas.

Sekmadienį įvykusiose pusfinalio rungtynėse, kurias stebėjo apie 300 krepšinio entuziastų, “Panevėžio” komanda netikėtai įveikė “Radviliškio” ekipą 53-48 ir apie pusantro šimto jos gerbėjų, vilkinčių “Kalnapilio” uniformas, kraustėsi iš proto. Antrame pusfinalyje kaip ir buvo laukta, “Alytaus” ekipa nugalėjo “Kretingą” 66-58. Laimėtojai kovo 12-13 d. (šeštadienį ir sekmadienį) varžėsi superfinalle dėl “Amerikos lietuvio” savaitraščio taurės. Be to buvo rungtynės dėl III vietos, o taip pat ir senjorų finalas.

LIETUVIAI
FUTBOLININKAI VĖL
NUGALĖJO “EAGLES” 5-3

Nemažiau įdomios buvo salės pirmenybių futbolo rungtynės “Odeum” pastate Villa Park, IL. Kadangi tą pačią dieną Lemonte vyko krepšinio pusfinalio rungtynės, čia dalyvavo gal tik daugiau negu pusšimtis prisiekusiųjų futbolo entuziastų. Jie čia matė paskutinio pirmenybių turo susitikimą tarp lietuvių “Lituanicos” ir lenkų “Eagles” komandų. Jomis buvo užbaigtos šių metų salės futbolo pirmenybės.

Jos šiemet lietuviams buvo sėkmingos, nes buvo iškovota III-ji vieta pačioje aukščiausioje grupėje, kuri vadinasi “major” divizija. Paskutinėse – devintose iš eilės rungtynėse, lietuviai įveikė savo varžovus 5-3, surinko 18 taškų ir užėmė prizinę vietą. Beje, tai jie buvo užsitikrinę ankstesnį sekmadienį, kadangi, kitos artimiausios komandos negalėjo mūsiškių pavyti. Iš kitos pusės, lietuviai negalėjo pakilti į aukštesnę vietą, nes abi ten stovėjusios

ekipos irgi laimėjo savo susitikimus.

Pirmoje vietoje buvo “Schwabens” su 21 tašku, o antroje – “Sockets”, surinkę 20 taškų.

Lietuvių pergalė prieš lenkus daugiau buvo tik garbės reikalas, nes ta komanda nekartą buvo iškovojo čempionų titulus. Šį kartą lietuviai buvo už juos žymiai pranašesni. Jau pirmame kėlinyje dviems Laimono Bytauto ir vienu Edvino Trinkūno rezultatyviu šūviu, mūsiškiai vedė 3-0. O tuoj po pertraukos tas pats Bytautas padarė 4-0. Tačiau tada lietuvių gynyba lyg ir buvo užmigusi ir tuo lenkai pasinaudojo ir per 5 minutes net tris kartus nuginklavo “Lituanicos” vartus saugojusį Irmantą Šatą. Bet rungtynių pabaigoje buvo surengta rezultatyvi ataka, kurios metu Viktoras Olšanskas padarė 5-3.

Čia norisi pagirti lietuvių komandos trenerį Algimantą Šalkauską ir komandos melderį Albertą Glavinską už jų didelį rūpestį komanda ir paskirtą laiką šios ekipos reikalams.

Edvardas Šulaitis

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

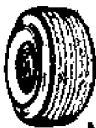

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linus Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telkianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas **TAUPA@AOL.COM**
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)